

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra trestního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Metodika vyšetřování vražd v ČR a zahraničí

Zpracovala: **Andrea Tomanová**

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.**

Plzeň, 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Andrea TOMANOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0428P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Metodika vyšetřování vražd v ČR a zahraničí**
Zadávající katedra: **Katedra trestního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Kriminalistika a její propojení s trestním právem
3. Trestný čin vraždy z pohledu trestního práva
4. Metodika vyšetřování vražd
  - 4.1. Kriminalistická charakteristika vražd
  - 4.2. Typické stopy
  - 4.3. Zvláštnosti předmětu vyšetřování
  - 4.4. Typické vyšetřovací situace
  - 4.5. Podněty k vyšetřování
5. Vybrané aspekty vyšetřování vražd v zahraničí
  - 5.1. V Německu
  - 5.2. V Rusku
  - 5.3. Ve Velké Británii
  - 5.4. V exotických zemích
6. Porovnání metodiky vyšetřování v ČR s vybranými zahraničními metodami
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce:

Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.

Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce:

9. února 2021

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2022

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.
vedoucí katedry

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2022

Andrea Tomanová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala panu Doc. JUDr. Františku Vaverovi, Ph.D., LL.M., za cenné rady a připomínky. Dále také za jeho ochotu a čas, který mi věnoval při vedení této diplomové práce.

Seznam zkratek

TČ	Trestný čin
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších změn
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., Trestní řád, ve znění pozdějších změn
ČR	Česká republika
DNA	Deoxyribonukleová kyselina
PČR	Policie České republiky
CID	Oddělení kriminalistiky
SIO	Vrchní vyšetřovací důstojník
HOLMES	System informačních technologií
GIAC	Hlavní informační a analytické centrum Ministerstva vnitra Ruské federace
StGB	Trestní zákoník Spolkové republiky Německo
BKA	Spolkový úřad kriminální policie
SOKO	Zvláštní vyšetřovací komise
DAD	Databáze celkového souboru analýzy DNA
SAPS	Jihoafrická policejní služba

Abstrakt

Účelem této diplomové práce je přiblížit čtenáři metodiku vyšetřování vražd, trestný čin vraždy z trestněprávního hlediska a kriminalistické aspekty v trestním právu. Tato témata popisují nejen v kontextu České republiky, ale také z pohledu některých zahraničních států. Zkoumané zahraniční státy jsou: Velká Británie, Ruská federace, Spolková republika Německo a Jihoafrická republika. Dalším bodem je porovnání metodiky vyšetřování jednotlivých států. Při psaní této práce jsem analyzovala a porovnávala dostupné mezinárodní prameny. Z výzkumu vyplývá, že se metodika vyšetřování vražd vyvíjí na celosvětové úrovni a všechny zmíněné státy následují totožné postupy, a to jak v samotném vyšetřování, tak v předcházení tohoto trestného činu.

Klíčová slova: Kriminalistika, trestní právo, trestný čin, vražda, metodika, vyšetřování, oběť, pachatel.

Obsah

1. Úvod	10
2. Kriminalistika a její propojení s trestním právem	11
2.1. Vztah kriminalistiky k trestnímu právu hmotnému a procesnímu	12
3. Trestný čin vraždy z pohledu trestního práva	14
4. Metodika vyšetřování vražd	17
4.1. Kriminalistická charakteristika vražd	18
4.1.1. Způsob spáchání vraždy	19
4.1.2. Kriminální situace	20
4.1.3. Osobnost pachatele vražd	20
4.1.4. Osobnost oběti vražd	22
4.1.5. Motiv vraždy	23
4.2. Typické stopy	24
4.2.1. Stopy materiální	25
4.2.2. Stopy paměťové	29
4.3. Zvláštnosti předmětu vyšetřování	30
4.4. Typické vyšetřovací situace	33
4.4.1. Mrtvola chybí	33
4.4.2. Mrtvola nebo její části jsou nalezeny	34
4.5. Podněty k vyšetřování	35
5. Vybrané aspekty vyšetřování vražd v zahraničí	36
5.1. Ve Velké Británii	36
5.1.1. Vražda v anglickém právu	36
5.1.2. Kriminalistika a vývoj kriminalistických metod	37
5.1.3. Aspekty ve vyšetřování	38
5.1.3.1. Podněcování a prvotní reakce	39
5.1.3.2. Vyšetřování	40
5.1.4. Prevence a postupy ke snížení výskytu vražd	43
5.2. V Ruské federaci	44
5.2.1. Koncepce trestného činu vraždy	44
5.2.2. Rozvoj kriminalistiky	44
5.2.3. Metodika vyšetřování vražd	45
5.2.3.1. Kriminalistická charakterizace	45
5.2.3.2. Počáteční fáze vyšetřování	48
5.2.3.3. Následná fáze vyšetřování	51
5.3. Ve Spolkové republice Německo	52
5.3.1. Trestněprávní pojetí vraždy	52
5.3.2. Základy metodiky vyšetřování	53

5.3.3. Aspekty nevyřešených vražd	55
5.3.3.1. Nové vyšetřovací metody	56
5.3.3.2. Kazuistika - Vrah z Göhrde	58
5.4. V exotické zemi	60
5.4.1. Metodika vyšetřování sériových vražd v Jihoafrické republice	60
5.4.1.1. Kriminalistická charakteristika pachatele	61
5.4.1.2. Způsob spáchání	62
5.4.1.3. Plánování	62
5.4.1.4. Inovativní vyšetřovací techniky	63
5.4.1.5. Prevence sériových vražd	63
6. Porovnání metodiky vyšetřování v ČR s vybranými zahraničními metodami	64
7. Závěr	66
8. Resumé	67
9. Prameny	68
9.1. Monografie:	68
9.1.1. Česká	68
9.1.2. Zahraniční	71
9.2. Právní předpisy:	72
9.3. Komentáře:	73
9.4. Judikatura:	73
9.5. Odborné články:	73
9.6. Internetové zdroje:	75
9.7. Kvalifikační práce:	76
9.8. Obrazová příloha	77

1. Úvod

Téma této diplomové práce zní „*Metodika vyšetřování vražd v ČR a zahraničí*“. Trestný čin vraždy jsem zvolila pro jeho aktuálnost a zároveň nezpochybnitelnou vážnost. Jedná se o zločin, se kterým se lidská civilizace potýká již tisíce let. Usmrcení lidské bytosti osobou jinou na sebe váže pozornost široké veřejnosti jako máloco jiného a vyvolává v lidech strach, což má za následek znepokojení celé společnosti. Zároveň jsme udiveni myšlenkou, že chtít zbavit někoho života může vůbec v jiné lidské bytosti vzniknout a dokonce se opakovat. Vražda je mnohostranný fenomén a následky, které s sebou přináší, nejsou pouze primární ve formě ztráty života, nýbrž dalekosáhlé. Neblahý stín vraždy dopadá nejen na rodinu oběti a její blízké, ale také na celé místní okolí.

O kriminalistiku a téma problematiky vyšetřování se také zajímám ve svém volném čase. Ráda například porovávám a validuji reálnost procesů, které jsou vidět ve filmech a televizních seriálech. Právě touha porozumět procesu vyšetřování, příčinám a podstatě vzniku vražd do větší hloubky, mě vede k vypracování této práce. Také chci prověřit, zda-li a případně jak moc se postupy ve vyšetřování liší v jiných částech světa.

V této práci chci čtenáři přiblížit disciplínu kriminalistiky nejen v rovině obecné, ale také v aspektech trestního práva. Dále chci vymezit trestný čin vraždy z pohledu kriminalistického a trestněprávního. Největší penzum práce chci dále věnovat metodice vyšetřování vražd, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí. Poté se pokusím vypíchnout rozdíly mezi používanými postupy napříč státy. Mezi zkoumané státy jsem vybrala Velkou Británii, Ruskou federaci, Spolkovou republiku Německo a Jihoafrickou republiku. Důvody pro zvolení těchto daných států byly různorodé. Velkou Británii a Rusko jsem vybrala zejména proto, že se jedná o země, které se od počátku podílely na vývoji celosvětových kriminalistických metod, jež jsou používány dodnes. Německo jsem zvolila jakožto našeho souseda a zemi nám velmi blízkou. Jihoafrická republika mě zaujala tím, že se vyznačuje největší kriminalitou na světě, zejména pak vysokou mírou spáchaných vražd. Cílem této práce je tedy prozkoumat postupy a praktiky vyšetřování vražd ve vybraných státech a poukázat na případné rozdíly.

2. Kriminalistika a její propojení s trestním právem

Předmětem zájmu kriminalistiky je zkoumání vzniku, průběhu a projevu nebo následků kriminalisticky relevantních jevů a událostí, přičemž hlavním cílem tohoto zkoumání je prostřednictvím kriminalistických metod a technik objasnit vznik kriminalisticky relevantních stop a napomoci tak odhalení pachatele určitého trestného činu¹. Ač je dnes kriminalistika uznávaná za samostatný vědní obor jak na půdě domácí, tak i celosvětové, platí, že každý samostatný vědní obor do určité míry využívá metod pocházejících i z jiných vědních oborů. To platí i v případě kriminalistiky, která ve svém učení využívá poznatků zejména z oboru kriminologie, soudní psychologie a psychiatrie, penologie, soudního inženýrství a rozmanitých forenzních věd. Samozřejmě nelze opomenout blízký vztah k vědě trestněprávní, a to především k trestnímu právu hmotnému a procesnímu. Kdyby chybělo trestní právo, a tedy i snaha odhalit pachatele trestných činů za účelem následného potrestání dle zákona, nevznikla by ani kriminalistika. Přestože se lze setkat s kriminalisty, jež jsou přesvědčeni o kriminalistice jakožto vědě výhradně právní², u tuzemských kriminalistů bychom ztotožnění s tímto názorem nenašli. Co ovšem mají veškeré výše zmíněné obory společného je, že spadají do kategorie věd zabývajících se negativním společenským jevem, a sice zločinností. Rovněž je pro ně typická téměř shodná struktura objektů, jež je podrobena dalšímu zkoumání. Jedná se především o tyto objekty³:

- a) Trestné činy a jejich následky, pachatele trestných činů
- b) Činnost pachatelů trestných činů
- c) Činnost pracovníků policie, státních zastupitelství a soudů
- d) Činnost znalců a znaleckých institucí
- e) Obětí trestných činů

---

¹ STRAUS, J. a PORADA, V. *Teorie, metody a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 12.

² Začlenění kriminalistiky do sféry právních věd je typické pro ruské pojetí kriminalistiky.

³ HEJDA, J. *Základy kriminalistiky a trestního práva*. Praha: Oeconomica, 2003, s. 9–10.

2.1. Vztah kriminalistiky k trestnímu právu hmotnému a procesnímu

Vzájemnou propojenost kriminalistiky s trestním právem hmotným a procesním lze spatřit zejména ve vymezení jednoho z konkrétních kriminalistických objektů poznání, jímž je trestný čin (dále jen „TČ“). Trestní právo dále zároveň vytváří právní mantinely a nepřekročitelné meze pro zkoumání a následné využití kriminalistických metod, postupů a prostředků, jež jsou v kriminalistické praxi uplatňovány⁴. Dalším pojítkem těchto dvou odvětví je zcela jistě jejich společné poslání, kterým je ochrana společnosti před TČ a všemi dalšími hrozcími negativními vlivy s tím souvisejícími.

Zatímco se kriminalistická věda zabývá technikou TČ, jeho následným objasněním a vytvořením adekvátních taktických a metodických postupů, trestní právo využívá postupy právně normativní. Konkrétně se jedná o trestní právo hmotné ve svém trestním zákoně, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“), kdy definuje TČ. Kriminalistika se tak následně uplatňuje zejména při jejich objasňování, plánování a vyšetřování.⁵

Bližší vztah ke kriminalistice má však trestní právo procesní. Kriminalisticky metodický charakter se uplatní převážně v přípravném řízení, ale mnoho poznatků a metod lze velmi dobře využít i v řízení před soudem, včetně hlavního líčení. V souvislosti s hlavním líčením pak zejména při provádění a hodnocení důkazů. Právě institut dokazování tak značně pojí trestní právo s nynější kriminalistikou, jež je všeobecně uznávanou disciplínou s velmi širokým spektrem vědeckých poznatků využívaných v soudní, policejní, ale i bezpečnostní praxi. Těmito důkazními úkony se původně zabývala pouze kriminalistika a nyní jsou upraveny i trestně procesní normou, kdy do textu právní úpravy byly včleněny novelou trestního řádu⁶ (dále jen „TŘ“), která byla provedena zákonem č. 265/2001 Sb.⁷

Jedná se o metody, které byly do TŘ zapojeny zejména z hlediska své podstaty v procesu dokazování, jakožto zvláštní formy dokazování. Jde především

---

⁴ STRAUS, J a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 17.

⁵ VAVERA, F. *Kriminalistické aspekty v trestním právu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie, s. 213–214.

⁶ Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ PORADA, V. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, s. 32–33.

o konfrontaci, rekognici⁸, rekonstrukci, vyšetřovací pokus a prověrku na místě. Dokazování lze společně s rozhodováním přiřadit k nejdůležitějším procesním činnostem orgánů činných v trestním řízení, a to zejména proto, že umožňuje zjistit skutkový základ, aby mohl být naplněn účel trestního řízení dle § 1 TŘ.⁹

Kriminalistika dále vhodně upravuje i další trestně procesní úkony zakotvené v TŘ. Jedná se o výslech obviněného a svědka, kdy udává obsáhlá doporučení o tom, jak správně vyslýchat a klást otázky, jak odhalit lživá nebo mylná tvrzení, jak napomoci vyslýchanému při rozpomínání na událost, ale také například v jakém prostředí a za pomoci jakých technických prostředků by měl být výslech pro dosažení co nejlepších výsledků prováděn. Z výše uvedených skutečností lze dospět k závěru, že kriminalistické postupy a metody se přímo projevují i při samotném vyhledávání, zajišťování a následném uplatňování různých důkazních prostředků.¹⁰

---

⁸ Na základě usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 755/15, může být rekognice, jakožto kriminalistická metoda využita jako důkazní prostředek i v civilním řízení.

⁹ FRYŠTÁK, M.; TEXL D. *Trestněprávní revue: Mikrostopy a jejich využití v rámci dokazování v trestním řízení*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 4/2021.

¹⁰ HENDRYCH, D. *Právní slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky.

3. Trestný čin vraždy z pohledu trestního práva

Nejdůležitější prioritou trestního práva je především ochrana života a zdraví člověka. Důležitost těchto hodnot lze pozorovat i na změně systematiky zvláštní části TZ¹¹, kdy nyní systém řazení jednotlivých hlav souvisí s významem, který náš právní řád přisuzuje jednotlivým chráněným hodnotám. Nejprve je tedy kladen důraz na ochranu lidského života a až poté celospolečenské zájmy.

TČ vraždy je upraven v § 140 TZ a patří mezi nejzávažnější TČ směřující proti životu a zdraví. Ustanovení obsažené v prvním odstavci, „kdo jiného úmyslně usmrtí“, upravuje prosté úmyslné usmrcení osoby (vražda prostá) a představuje základní skutkovou podstatu TČ vraždy. Kvalifikovanou skutkovou podstatu, jež podmiňuje použití vyšší trestní sazby, nalezneme v odstavci druhém, „kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení“, takzvaná premeditace¹² v širším smyslu. Níže cituji ustanovení odstavce třetího, který je tvořen rozšířeným katalogem okolností, které rovněž umožňují uložení přísnější trestní sazby a který se vztahuje k oběma předchozím odstavcům.¹³

- a) *„na dvou nebo více osobách,*
- b) *na těhotné ženě,*
- c) *na dítěti mladším patnácti let,*
- d) *na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,*
- e) *na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,*
- f) *na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,*

---

¹¹ Systematika původního „starý“ zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů začínala ve své zvláštní části trestnými činy proti republice, cizímu státu nebo mezinárodní organizaci.

¹² Více k pojmu premeditace například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2020, sp. zn. 8 Tdo 789/2020.

¹³ HOŘÁK, J. *Trestněprávní a kriminologické aspekty vražd*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2011. Prameny a nové proudy právní vědy, s. 193.

- g) *na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,*
- h) *opětovně,*
- i) *zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo*
- j) *v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zavrženíhodné pohnutky”¹⁴*

Je-li vražda spáchána opětovně ve smyslu ustanovení § 140 odst. 1 nebo 2, odst. 3 písm. h) TZ, to znamená, byl-li pachatel za tento TČ již v minulosti odsouzen a zároveň trest, který mu byl za něj uložen alespoň zčásti vykonal, je pachateli uložen trest za podmínek mimořádného zvýšení trestu odnětí svobody dle § 59 TZ.¹⁵

Ochranu lidského života dále můžeme nalézt v Listině základních práv a svobod, konkrétně v čl. 6: *„Každý má právo na život, lidský život je hoděn ochrany již před narozením, nikdo nesmí být zbaven života, trest smrti se nepřipouští a porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.”¹⁶*

Po vymezení základní a kvalifikované skutkové podstaty TČ, je důležité říci, že abychom mohli hovořit o spáchání vraždy, je nutné, aby došlo k naplnění jejích obligatorních znaků. Skutková podstata TČ je charakterizovaná skupinou pěti znaků, kterými jsou objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka a protiprávnost.¹⁷ Tyto znaky musí být dány vždy u každé skutkové podstaty TČ, a to i v případě, kdy nejsou v dispozici výslovně vyjádřeny. Toto je typické u objektu TČ.¹⁸

Jelikož je smyslem kriminalistického vyšetřování vykonat vše pro to, aby byl pachatel tohoto TČ vypátrán a následně spravedlivě potrestán, musí být za tímto účelem všechny tyto skutečnosti dokázány. Podrobněji se tak těmito

¹⁴ FRYŠTÁK, M. *Trestní právo hmotné*. Ostrava: Key Publishing, 2015. Právo, s. 7.

¹⁵ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem: k 1.8. 2011*. Olomouc: ANAG, 2011. Právo, s. 462.

¹⁶ Tamtéž, s. 6.

¹⁷ Pro konkrétní vymezení znaku protiprávnosti u jednotlivých skutkových podstat trestných činů TZ používá různé formulace, jako například neoprávněně, bez povolení, nedovoleně, v rozporu s jiným právním předpisem, porušení zákona nebo jiného právního předpisu a tak podobně.

¹⁸ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře.

obligatorními znaky zabývám v podkapitole s názvem „*Zvláštnosti předmětu vyšetřování*“, která je součástí stěžejní kapitoly této práce.

4. Metodika vyšetřování vražd

V této části práce chci popsat jednotlivé postupy, úkony a opatření, jež jsou při vyšetřování vražd nezbytné, a také poukázat na vyšetřovací situace, které mohou být různorodé.

Samotný proces metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů je postupem, který určuje kriminalistovi jak si správně počínat při vyšetřování konkrétního TČ, jakým směrem se ubírat při zjišťování, zda-li byl vůbec daný čin spáchán, a také hraje roli v předcházení trestné činnosti. Struktura metodiky vyšetřování je tvořena částmi, kterými se budu věnovat níže. Tyto části tvoří kostru celé metodiky, a proto jsou nezbytnou součástí ve vyšetřování jakéhokoliv trestného činu.¹⁹

V mé práci jsem se rozhodla věnovat právě metodice vyšetřování trestného činu vraždy, jelikož si myslím, že tento trestný čin spadá do veřejností velmi ostře sledované problematiky. Také se není čemu divit, jedná se o zvlášť závažný a odsouzeníhodný trestný čin, kdy objektem tohoto činu je nám to nejcennější, život sám. Nejedná se ovšem pouze o tento primární následek (smrt), ale sekundární následky vraždy zasahují daleko hlouběji, než se může na první pohled zdát. Způsobují různá psychická traumata příbuzných či svědků, rozvracejí manželské a rodinné vztahy, a také vyvolávají pocit nebezpečí a strachu v blízkém okolí.

Myslím si, že pohled české veřejnosti na tento trestný čin je však příliš nadhodnocen. Když vezmeme v úvahu porovnání vraždy s jiným trestným činem - vloupání, občané jsou toho názoru, že na počet padesáti vloupání náleží až osmnáct vražd. Skutečnost je ovšem jiná. Dle oficiálních údajů plynoucích ze statistik Policie ČR, které vydává Policejní prezidium, připadá na tento počet vloupání pouze jedna vražda. Proč mají lidé takovou mylnou představu, vychází dle mého názoru z faktu, že prostřednictvím médií dochází velmi často ke zkreslení těchto informací. Lze očekávat, že trestný čin vraždy je pro širokou veřejnost zajímavější, tudíž sledovanější, a tak méně závažné případy, pro veřejnost ne příliš atraktivní, vidáme v médiích o poznání méně.²⁰

---

¹⁹ KONRÁD, Z., PORADA V., STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 162–166.

²⁰ <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/negativni-jevy-bezpecnost/296-kriminalita-a-u-spnost-policie-v-oich-eske-veejnosti>.

Na druhou stranu, právě pro větší zájem veřejnosti o tento závažný trestný čin se lze setkat také s větší ochotou spolupracovat na dopadení a usvědčení pachatele. Tato pomoc ze strany veřejnosti je uplatňována zejména při pátrání po neznámém pachateli, kdy je veřejnost prostřednictvím médií vyzvána k poskytnutím jakýchkoliv informací, které budou mít na průběh vyšetřování značný vliv.²¹

Metodika vyšetřování vražd v sobě zahrnuje i vyšetřování událostí, které nemusí být nutně trestnými činy. Orgány činné v trestním řízení prošetřují také případy sebevraždy, náhlých úmrtí nebo také některé případy pohřešování osob. V souvislosti této důležitosti prověřovat veškerá podezřelá a náhlá úmrtí, mě napadá mediálně velmi známý kriminální případ, a to případ manželů Stodolových. Můžeme říci, že právě od této kauzy se dbal daleko více důraz na to, aby se tato podezřelá a náhlá úmrtí opravdu důkladně prověřovaly.²²

4.1. Kriminologická charakteristika vražd

Obecně lze říci, že právě konkrétní TČ představuje stěžejní součást každého metodického postupu ve vyšetřování. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby právě charakteristika daného trestného činu reprezentovala úvod celé metodiky vyšetřování. „*Kriminologická charakteristika trestného činu je popisem kriminologicky relevantních vlastností trestného činu, tj. takových vlastností, které ovlivňují proces tvorby stop a proces poznání trestného činu.*”²³

Znalosti získané prostřednictvím kriminologické charakteristiky vražd lze aplikovat pro vytvoření modelu zrovna vyšetřované vraždy a napomáhají zvolit patřičnou metodiku vyšetřování. Obsahuje tyto prvky:

- a) Způsob spáchání trestné činu
- b) Kriminální situace
- c) Osobnostní rysy pachatele trestného činu
- d) Motiv činu

---

²¹ STAŇKOVÁ, L., ŠČERBA, F. a VICHLENDÁ, M. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. Teoretik, s. 208.

²² Dokumentární série České televize - *Legendy kriminalistiky*, 2/11 Stodolovi II.

²³ MUSIL, J., KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J.. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl.vyd. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 31.

4.1.1. Způsob spáchání vraždy

Typický způsob páchaní vražd představuje hlavní díl kriminalistické charakteristiky. Díky němu mají kriminalisté alespoň přibližnou představu o osobě pachatele (věk, pohlaví, psychická úroveň) a celkově o situaci, která vedla ke spáchání tohoto trestného činu.²⁴ Nejvýznamnějšími aspekty, které jsou vodítkem pro samotné vyšetřování, jsou existence přípravného jednání, fakt použití zbraně, volba mechanismu usmrcení a způsob utajování.

První aspekt lze rozdělit na usmrcení připravovaná a usmrcení nepřipravovaná. Co se týče připravovaného jednání, lze už z názvu usoudit, že zde bude hrát roli předem promyšlený plán pachatele k určitému jednání. Jedná se například o zajištění nepravdivého alibi, promyšlení zničení stop, vytipování vhodného místa, ale také to, jak kriminalistům zkomplikovat práci při samotné identifikaci oběti. S tímto posledním typem jednání úzce souvisí další typické konání, kdy se z důvodu ztížení zjištění totožnosti oběti, pachatel rozhodne k odebrání osobních průkazů nebo v krajních případech k vytvoření podmínek pro zohyždění či například spálení oběti, což je jedním ze způsobů utajování vražd.²⁵

U nepřipravovaných jednání dochází k útoku na oběť okamžitě či krátce poté, co se pachatel rozhodne oběť usmrtit. Pro tento typ jednání jsou také charakteristické situace. Pachatelé se zde k činu často doznají bezprostředně po jeho vykonání a nedisponují zbraní. To buďto vůbec nebo použijí předměty, které jim jsou v tu chvíli nablízku (nůž, kámen). Dále jsou nepřipravované vraždy páchany často za podmínek, které jsou pro pachatele nepříznivé. Nepříznivou situaci si pachatel navodí například zvolením místa činu, kde se může vyskytovat větší počet očitých svědků nebo být slyšet volání o pomoc.²⁶

S ohledem na výše popsaná jednání je zřejmé, že kriminalisté mají při předem nepřipraveném usmrcení méně práce při vyšetřování trestného činu vraždy. Důvodem je například to, že si pachatel nestačil dostatečně připravit alibi, a tak lze výslechem docílit pravdivé výpovědi pachatele rychleji.

---

²⁴ STRAUS, J. a PORADA, V. *Teorie, metody a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 61.

²⁵ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 86–92.

²⁶ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 219–220.

Dalšími hledisky pro úspěšné vyšetřování je volba mechanismu usmrcení a fakta použití zbraně. Volbou mechanismu usmrcení se rozumí použití buďto fyzikálního způsobu usmrcení, to může být buďto mechanické (rány bodné), tepelné (nízké teploty) nebo sem řadíme také usmrcení elektrickým proudem.

Dalším způsobem je užití chemického způsobu použitím například jedu či kyseliny. Také existuje tzv. jiný způsob usmrcení, ke kterému dochází v situaci, kdy pachatel ponechá oběť, která není schopna sama se o sebe postarat.²⁷

Co se týče aspektu použití zbraně, tak vražda může být spáchána buďto se zbraní či beze zbraně. Když mluvíme o usmrcení beze zbraně, máme namysli například otrávení, utopení či zardoušení. Množství existence druhu zbraní je tak velké, že uvedu typově jen ty nejběžnější, kterými jsou zbraně bodnořezné, střelné a sečné. Každý druh zbraně zanechá na oběti typické znaky, díky kterým lze zbraň identifikovat. U vražd předem neplánovaných se často stává, že pachatel v rámci rozrušení zbraň na místě činu dokonce zanechá. Tato skutečnost je pak pro kriminalisty důležitým vodítkem pro jeho dopadení.

4.1.2. Kriminální situace

*„Kriminální situace představuje „souhrn vnějšího prostředí a podmínek, za nichž je spáchán trestný čin“.*²⁸

Tento souhrn podmínek obsahuje komponenty, které mají vliv na celý průběh trestného činu a zároveň hraje roli ve fázi vzniku stop. Jedná se například o to, kdy byla vražda spáchána, o chemické, fyzikální a biologické znaky, které se našly na místě činu a na předmětech, na nichž byly stopy zanechány. Význam mají i meteorologické podmínky, a to z hlediska udržení stop ve vnějším prostředí.

4.1.3. Osobnost pachatele vražd

Na pachatele vraždy lze nahlížet ve dvou rovinách. Z trestněprávního hlediska je pachatelem ten, kdo se dopustí trestného činu a je kvůli tomu stíhán. Z pohledu kriminologického je pachatelem také ten, kdo se dopustí trestného činu,

---

²⁷ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 221.

²⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 53.

ovšem nemusí již být za tento čin stíhán a dokonce je tak nahlíženo i na osoby, které by pouze pachateli mohli být.²⁹

Osobnost pachatele je pojem, který rozvíjí kriminální psychologie a představuje spojitost mezi jeho charakteristickými rysy osobnosti, a to charakterem, temperamentem a schopností. Že právě tyto osobnostní rysy mohou mít vliv na způsob páchaní trestné činnosti upozornil pan profesor Musil. Hlavní přínos psychologie v souvislosti s osobností pachatele vraždy je, že nám dává odpověď na otázku, kde se vůbec odhodláni ke spáchání tohoto trestného činu v jedinci bere a zda-li je možné stanovit konkrétní psychické zvláštnosti, které by byly typické pro pachatele vraždy.³⁰

Tyto typické vlastnosti lze posléze porovnávat s vlastnostmi osobností pachatelů jiných trestných činů. Právě zkoumání typických vlastností pachatele je z hlediska vyšetřování dalším střípkem k jeho identifikaci.

Ve vývoji osobnosti člověka je důležitým faktorem společnost, kultura a asi nejvýznamnějším rodina, která má na jedince velmi silný socializační vliv.³¹ Je prokázáno, že pachatelé z neúplných rodin, ústavní péče nebo když docházelo k častému střídání partnera jednoho z rodičů, mají větší sklony k násilné trestné činnosti, než-li k trestným činům jiným.³² Co se týče věku, z kriminologických výzkumů lze říci, že pachatelé vražd jsou převážně lidé mladí, a to do 35 let věku. Dalším charakteristickým znakem je nízké maximální dosažené vzdělání, vypěstovaná závislost na alkoholu či jiných návykových látkách a pachatelé ve velké míře trpí slabomyslností.³³

I přesto, že je struktura české populace dle pohlaví skoro rovnoměrná, o pachatelích vražd to říci nemůžeme. Na grafu níže pozorujeme výrazné zastoupení mužského pohlaví, a to až šestinásobně. Tím, proč je více vrahů, než-li vražedkyň se zabývali paní doktorka Blatníková a pan doktor Netík, kdy podle nich jednou z mnoha příčin může být fakt, že v průběhu socializačních procesů působí na ženy a děvčata takzvané protektivní faktory, které usměrňují nebezpečí delikventního vývoje.³⁴

---

²⁹ HOLCR, K. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2009. Student, s. 64.

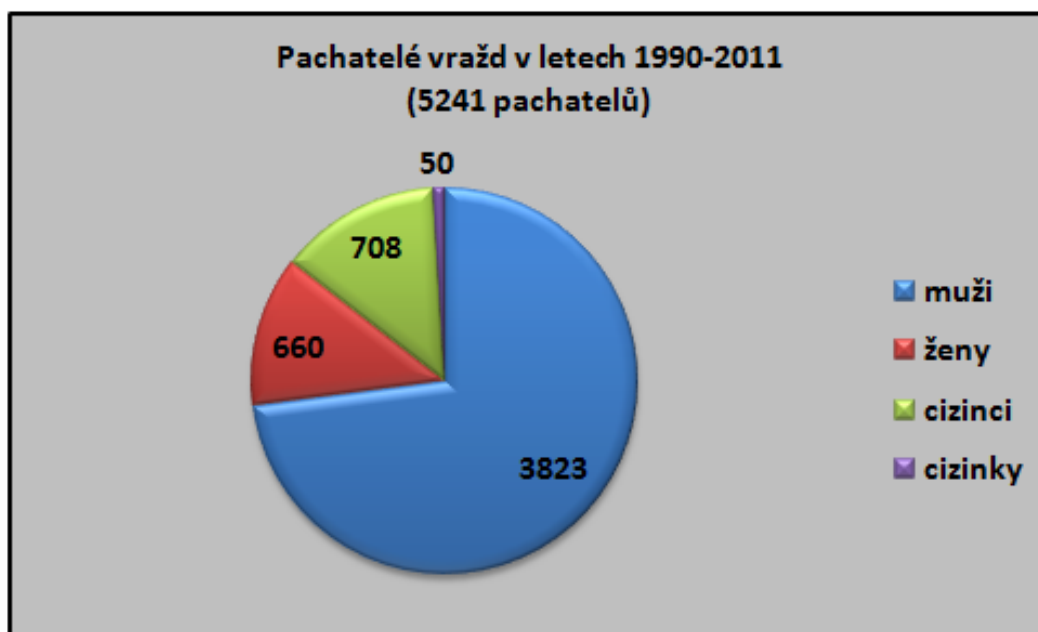
³⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 59.

³¹ ČAKIRPALOGLU, P. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012, s. 16–18.

³² <https://www.mvcr.cz/clanek/kvalitativni-popis-psychologie-osobnosti-pachatele.aspx>, s. 17.

³³ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 224.

³⁴ HOLCR, K. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2009. Student, s. 73.

Obrázek č. 1

Zdroj: <https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/1706/File9784.pdf?attachment-filename=5824210-2016-12-19-zprava-ria-6042562.pdf>

4.1.4. Osobnost oběti vražd

Oběť vraždy je z kriminalistického hlediska chápána jako konkrétní fyzická osoba, která v důsledku trestného jednání pachatele utrpěla újmu na životě. Proces, v němž se potenciální oběť stává opravdovou obětí nazýváme viktimizace a může být ovlivněn jak chováním oběti, tak i vytvořeným vztahem mezi obětí a pachatelem.³⁵

Stejně tak, jak se setkáváme s charakteristickými znaky u osobnosti pachatele vražd, nalezneme je i u obětí. Prostřednictvím viktimologických výzkumů bylo zjištěno, že kromě vražd loupežných a vražd na objednávku existuje ve většině případů velmi blízký vztah mezi pachatelem a obětí vraždy.³⁶

Osoba oběti hraje nezastupitelnou roli z hlediska vyšetřování. Můžeme říci, že po osobě pachatele, je právě oběť nejbohatší zdroj na informace, které poskytuje o okolnostech a průběhu případu, a také o objasnění motivu. Poté, co je zjištěna totožnost oběti, je tak nápomocná při vysvětlení jejího vztahu mezi pachatelem a motivu jeho jednání. Důležitost oběti dále spočívá v tom, že je nositelem obrovského množství stop. Ať už se jedná o stopy materiální, zajištěné

³⁵ GŘIVNA, T., § 2 [Vymezení pojmů]. In: GŘIVNA, T., ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Oběti trestných činů*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 31.

³⁶ PORADA, V. a POLÁK, P. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Učebnice, s. 308.

na těle oběti či v okolí místa činu nebo stopy paměťové, se kterými se u vyšetřování vražd také setkáváme.³⁷ Detailněji pojednávám o stopách v následující kapitole.

Pro objasnění vraždy hraje tedy určitou roli i chování oběti, a to až už před samotným činem nebo v jeho průběhu. Právě svým chováním si někdy lidově řečeno může osoba život zachránit. V tomto případě se očekává chování takové, že postupně vyřadí pachatelovu aktivitu a k dokonání vraždy nedojde. Opakem tohoto jednání je jednání, kdy oběť svým chováním spíše pachatele k útoku motivuje, podněcuje. Nejčastěji se to děje v situacích, kdy dojde k slovní agresi mezi obětí a pachatelem nebo se oběť vysmívá pachateli přímo do očí.³⁸

Některé osoby jsou k tomu stát se obětí trestného činu více či méně disponovány. Tento soubor předpokladů a vnějších okolností, díky kterým se jedinec stane pravděpodobněji terčem útoku, nazýváme pojmem viktimnost. S největším stupněm pravděpodobnosti stát se obětí vraždy se setkáváme u profesí jako jsou taxikáři, obsluhy benzinových pump či zaměstnanci na přepážkách bank, ale také u lidí žijících na okraji společnosti, jako jsou například prostitutky, bezdomovci nebo narkomani.³⁹

4.1.5. Motiv vraždy

Závěr kriminalistické charakteristiky vražd tvoří motiv pachatele. Motiv, nebo-li pohnutka je jakýsi vnitřní duševní podnět, který u pachatele probudí určité počínání, které setrvává a soustřeďuje se na konkrétní záměr.⁴⁰ Tento vnitřní podnět jenž vede pachatele ke spáchání vraždy je znakem skutkové podstaty tohoto TČ a konkrétně jej nalezneme v § 140 odst. 3 písm. j) TZ, kde se vyžaduje zavrženíhodná pohnutka. Právě u násilných TČ směřujících proti životu a zdraví je určení motivace pachatele velmi zásadním momentem pro zvolení další metody ve vyšetřování a pro určení správné právní kvalifikace trestného činu.

Když porovnáme výčet motivů vražd s motivy jiných TČ (například vloupání) jedná se o velmi rozsáhlý a poměrně proměnlivý seznam. Dle viktimologických průzkumů jsou vraždy motivované osobními vztahy těmi

---

³⁷ NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2018, s. 158–161.

³⁸ STRAUS, J. a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 102.

³⁹ <https://www.mvcr.cz/clanek/o-vyznamu-poznavani-obeti-trestne-cinnosti.aspx>, s. 3.

⁴⁰ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 81.

nejčastějšími. Jedná se například o vraždy ze žárlivosti, nenávisti či pomsty. Další kategorií jsou vraždy spáchané za účelem nějakého zisku, v tomto případě se jedná o vraždy loupežné či vraždy s cílem zmocnění se dědictví. Spácháním vraždy se ale také pachatel může vyhnout trestní odpovědnosti nebo se o to alespoň pokusit. V těchto případech je motiv krycí. Jde o zbavení se svědka, tedy zavraždění například policisty, který přistihl pachatele na místě činu. V daleko menších číslech jsou spáchány vraždy s motivem sexuálním, politickým, rasovým či útrpným (eutanazie).⁴¹

Vraždy novorozence matkou tvoří jakousi podkategorii, jelikož se vyznačují zvláštností motivů a také svojí variabilitou. Motivem neprovdané matky bývá často skutečnost, že má obavy o svou pověst, která by mohla být poškozena narozením nemanželského dítěte. Motivem pro zavraždění dítěte u vdané matky zas může být fakt, že si již nepřeje mít dalšího potomka nebo je otcem dítěte muž jiné etnické skupiny.⁴²

4.2. Typické stopy

Objasnění vraždy nestojí pouze na zjištění motivu pachatele, ale závisí na spoustě dalších relevantních kriminalistických metod a úkonů. Zejména se jedná o náležité zajištění a vyhodnocení stop, kterému předchází zajištění a důkladné ohledání místa činu.⁴³ Kriminalistické stopy jsou z hlediska procesu poznání vyšetřovaného trestného činu jakožto události, která se stala v minulosti velmi důležité, jelikož vyjadřují jeho odpovídající podobu průběhu. Jsou následkem trestného činu a poskytují informace o použitých nástrojích, prostředcích a celkově zastávají významnou roli při odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti.

Každý jedinec, ať už je aktivně vyvíjející jakoukoliv činnost nebo jen pasivně přihlížející, zanechává po sobě na daném místě určité druhy stop. Představují tedy jakousi odezvu konkrétního jednání na místě činu a díky faktu, že

---

⁴¹ Na rozdíl od trestněprávní úpravy v některých zemích, kde akt eutanazie naplňuje znaky privilegované skutkové podstaty, náš TZ nehovoří o eutanazii v konkrétním případě. Blíže srov. KUČA, R., JAHNSOVÁ, A. *Právní aspekty euthanasie*. Právní rozhledy, 1997, č. 7, s. 356–360.

⁴² STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 96.

⁴³ STAŇKOVÁ, L., ŠČERBA, F. a VICHLENDÁ, M. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. Teoretik, s. 207.

vznikají zákonitě bez vůle a vědomí pachatele, dává tato fáze vyšetřování kriminalistům příležitost objasnit daný TČ a pachatele usvědčit.⁴⁴

Z tohoto důvodu je proto nesmírně důležité stopy vyhledat a řádně zajistit. Zprvu se může zdát, že na tomto úkonu není nic složitého, ale pro pracovníky policie se jedná o velice precizní záležitost. Vyžaduje se důkladné a pečlivé provedení práce při ohledání místa činu, ale i kriminalisticky relevantních objektů (těl mrtvol, oděvů, zbraní).

Právě institut ohledání bych v souvislosti s vyšetřováním vražd vyzdvihla. Tato kriminalistická metoda, jakožto samostatný procesní úkon může být použit jako důkazní prostředek, který konají orgány činné v trestním řízení, přičemž právní úpravu nalezneme v § 89 odst. 2 a v § 113 TRŘ. Ohledání lze provést i před samotným zahájením trestního řízení, a to dle ustanovení § 158 odst. 3 písm. d) TRŘ.⁴⁵

Orgány činné v trestním řízení si pak mohou vytyčit na základě výsledků získaných ohledáním adekvátní postup v procesu vyšetřování a vytvořit si názor ohledně vyšetřované události. Proto je opravdu velmi důležité jeho precizní provedení, aby nedošlo k situacím, které budou celý průběh vyšetřování zbytečně zpomalovat, či v krajním případě objasnění případu zcela znemožňovat.⁴⁶

Myslím si, že místo činu je pro kriminalisty z hlediska vyšetřování jakýmsi výchozím bodem a celkově institut ohledání patří mezi nejdůležitější části přípravného trestního řízení. Kriminalistické stopy lze rozdělit na dvě hlavní kategorie, kterými jsou stopy materiální a paměťové. Jejich odchylka spočívá v procesu vzniku. Jak plyne již z názvu, paměťové stopy vznikají v paměti (vědomí) jedince, kdežto materiální na různorodých objektech (živých i neživých).⁴⁷

4.2.1. Stopy materiální

Při vyšetřování vraždy narazíme na bohatý výčet typických stop pro tento trestný čin. Kriminalistické stopy nalezneme jak na místě činu, vražedných nástrojích, místě, kde bylo nalezeno tělo oběti či na místě, kde došlo k přípravě či

---

⁴⁴ PORADA, V. a POLÁK, P. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Učebnice, s. 58.

⁴⁵ ŠÁMAL, P., § 113 [Účel ohledání a protokol o něm]. In: ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1628.

⁴⁶ STRAUS, J. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 68.

⁴⁷ PORADA, V. a STRAUS, J. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 60–61.

utajení vraždy, ale také třeba i na samotném těle oběti a na jejím oděvu. Stejně tak, jak se stopy mohou přenést z osoby pachatele na tělo oběti, může dojít k přenosu stop v opačném směru, tedy z těla oběti na osobu pachatele. I tato skutečnost je pro jeho usvědčení analogicky důležitá.⁴⁸ Veškeré tyto stopy nazýváme stopami materiálními a lze je rozřadit podle toho, jaký charakter informací obsahují.

První skupinu tvoří stopy daktyloskopické (využití papilárních linií - otisky prstů), mechanoskopické (identifikace vražedného předmětu na základě experimentů), balistické (stopy na nábojnici, povýstřelové zplodiny), a také trasologické (stopy pneumatik, obuvi, ale i zubů). Když se vrátím zpět ke stopám povýstřelových zplodin, právě tyto stopy, tedy konkrétně střelný prach lze v kůži dotyčného nalézt dokonce jeden týden po výstřelu. Ač se může zdát, že se lze těchto stop velmi snadno zbavit, opak je pravdou a dokážou tak na člověku ulpět ať se myje sebevíc. Veškeré výše zmíněné typy stop jsou v souhrnu stopami, které nosí tu nejzákladnější informaci o struktuře vnější stavby objektu, jenž stopy vytvořil.

Naopak nositeli informací vnitřní stavby objektu jsou například stopy biologické, chemické či stopy psacích prostředků.⁴⁹ Pro stopy psacích prostředků platí, že jejich kriminalistickým zkoumáním dospějeme jen ke skutečnosti, do jaké skupiny stop patří. Nejedná se jen o psací potřeby, ale i lepidla, tiskové nebo razítkové barvy a nelze je tedy jejich prostřednictvím konkrétně identifikovat.

Na biologické stopy se zaměřím více, jelikož jde o charakteristické a u vražd hojně se vyskytující stopy. Konkretizují totiž biologický objekt, ze kterého pocházejí. Řadíme sem například vlasy, chlupy, ejakulát či sliny. Tyto stopy vznikly samovolným oddělením biologického materiálu od lidského těla, ale oproti tomu mohou vzniknout i jako konsekvence určitého násilí vedeného proti člověku (krev, kosti či části tkání). Právě zkoumání těchto biologických stop prostřednictvím analýzy DNA umožňuje získání výsledků, které jsou velmi důležité pro následné dopadení pachatele. Tato metoda je vedle daktyloskopie kriminalisty velmi ceněná a z hlediska technických výhod ji v některých případech identifikace dokonce předstihne.⁵⁰

---

⁴⁸ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 97.

⁴⁹ STRAUS, J. a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 38–39.

⁵⁰ LAUPY, M. *Forenzní genetická analýza DNA a její význam při dokazování*. Bulletin advokacie, 2002, č. 4, s. 48–54.

Závěr biologických stop představují stopy, které vznikly následkem smrti člověka. Jedná se o kosterní nálezy, celé mrtvoly či části lidského těla. Kosterní nálezy jsou ovšem co se týče informací vnitřní stavby objektu jakousi výjimkou, protože obsahují i informace o struktuře vnější stavby objektu (stavby lidského organismu).⁵¹

Další skupina stop je zastoupena stopami obsahujícími informace o funkčních a dynamických vlastnostech a návycích objektu, jenž stopu vytvořil. Zjednodušeně řečeno hovoříme o stylu chůze, psaní či mluvení osoby. Právě bipedální lokomace, nebo-li identifikace osoby na základě jejího typického stylu chůze, běhů, ale i skoků je během vyšetřování díky své jedinečné individualitě a poměrně stálosti obrovským pomocníkem při identifikaci pachatele.

Stopy, které jsou nositelem sdružené informace o vlastnostech objektu, uzavírají toto třídění materiálních stop a v tomto případě jde například o daktyloskopickou stopu v kaluži krve.⁵²

Ne, však všechny stopy jsou viditelné. Mám na mysli mikrostopy,⁵³ které jsou pouhým okem neviditelné nebo jen opravdu málo pozorovatelné. Tento druh stop tvoří samostatnou kategorii a je v současnosti pokládán za velice významný prvek v kriminalistické praktické činnosti.⁵⁴ Společně se stopami pachovými⁵⁵ jsou to právě mikrostopy, které se na místě činu zajišťují jako první. Tato skutečnost je dána zejména tím, že oba typy těchto stop se vyznačují vysokou nestálostí, a tedy vysokou náchylností vůči nepříznivým vlivům v prostředí.

V kriminalistické praxi jsou tyto neviditelné (obtěžně viditelné) stopy často označovány jako stopy latentní. Nejen, že jsou nepozorovatelné lidským zrakem, dokonce je nelze vnímat žádnými lidskými smysly. Pro tyto stopy jsou charakteristické nicotné rozměry, nevelká hmotnost a obsahují narozdíl od předchozích stop malý odraz funkčních a dynamických vlastností.⁵⁶ Pro jejich vyhledání je proto nezbytné použití nejrůznějších kriminalistických nástrojů, jako jsou například optické pomůcky (binokulární mikroskopy a lupy), osvětlovací

---

⁵¹ Soudní inženýrství: *Forensic engineering : časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech*. 2004. Brno: CERM, 1990, s. 132.

⁵² STRAUS, J. a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 39–40.

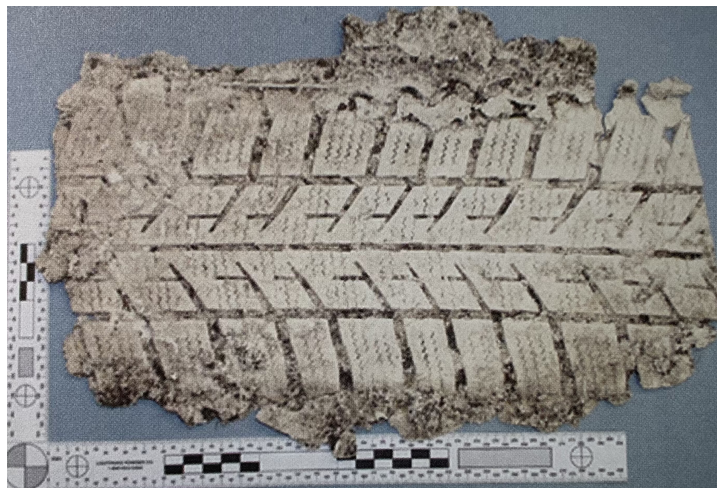
⁵³ K problematice dokazování viz. rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 24. 1. 1991, sp. zn. 1 Tzf 5/90.

⁵⁴ STRAUS, J. a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 42.

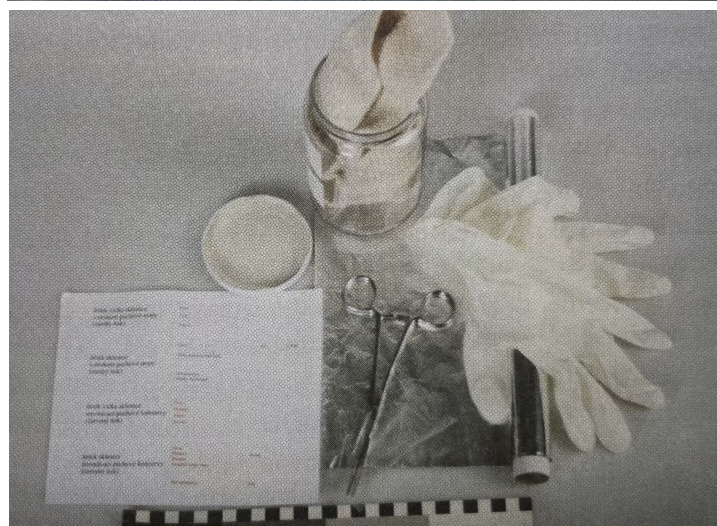
⁵⁵ Blíže k dokazování prostřednictvím pachové zkoušky v trestním řízení například nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1098/15.

⁵⁶ STRAUS, J. a NĚMEC, M. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 42.

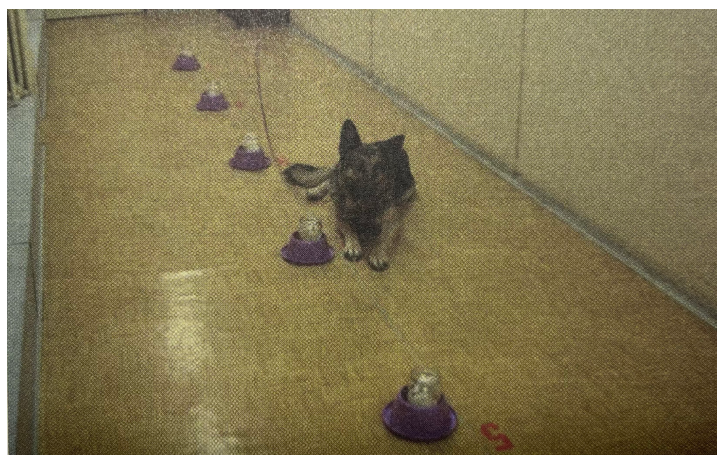
zdroje (bílé či barevné světlo, ultrafialové záření) a laboratorní nástroje. V mnoha případech lze typické umístění latentních stop předpokládat a na předem vytipovaných místech se posléze jejich existence prověří.⁵⁷ Níže názorně uvádím vybrané typy stop a jejich metodu zajištění.

Obrázek č. 2
*Trasologická stopa -
odlitek vzoru
automobilového pláště
pomocí Lukoprenu⁵⁸*

Obrázek č. 3 + č. 4
*Pomůcky pro zajištění
pachové stopy,
vytvoření pachové
konzervy a následná
pachová identifikace
prostřednictvím psa⁵⁹*

⁵⁷ Soudní inženýrství: *Forensic engineering : časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech*. 2004. Brno: CERM, 1990, s. 142.

⁵⁸ PORADA, V. a STRAUS, J. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 363.

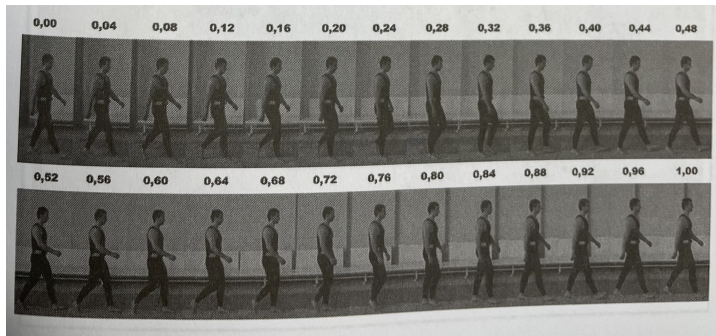
⁵⁹ STRAUS, J. a PORADA V. *Teorie, metody a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 229.

Obrázek č. 5
*Zviditelnění
 daktyloskopické stopy
 na těle pomocí
 magnetického prášku⁶⁰*

Obrázek č. 6
*Zajištění latentní
 daktyloskopické stopy
 pomocí UV záření⁶¹*

Obrázek č. 7
*Kinogram bipedální
 lokomace, rozfázovaná
 časová analýza po
 0,04 s.⁶²*

4.2.2. Stopy paměťové

Jak jsem uvedla již v úvodu této podkapitoly, druhou kategorií kriminalistických stop jsou stopy paměťové, které se utvářejí ve vědomí osoby a i s těmito stopami se lze setkat při vyšetřování vražd. I přesto, že jsou z hlediska

⁶⁰ Tamtéž, s. 435.

⁶¹ PORADA, V. a STRAUS J. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 402.

⁶² Tamtéž, s. 263.

vyšetřování velice hodnotné, do dnešní doby se jejich významem v porovnání se stopami materiálními zabývalo podstatně méně kriminalistů. Tato neblahá skutečnost se odráží v kriminalistické literatuře, kde jsou paměťové stopy přehlíženy.⁶³

Proces jejich vytvoření je v podstatě procesem vjemů, představ, vnímání a pocitů člověka. Z tohoto lze usoudit, že vznikají díky lidským smyslům a je možné jejich rozdělení na paměťové stopy sluchové, zrakové, čichové, chuťové a hmatové.

V souvislosti s vyšetřováním vražd nás zajímají stopy, které utkvěly v paměti osob, které byly trestného činu přímo zúčastněny nebo byly osobami pozorujícími a zaznamenali nějaké kriminalisticky relevantní události.⁶⁴ Právě informace poskytnuté prostřednictvím svědků (oběť - v případě pokusu vraždy či náhodní pozorovatelé) jsou pro vysvětlení skutku velmi cenné, ovšem ne vždy se těmto osobám chce vypovídat. Zejména se jedná o strach ze msty, přičemž tvrdí, že si již na událost nevzpomínají. V tomto případě nastupuje institut utajení svědka, pomocí kterého se policistům často podaří svědky nakonec k výpovědi přesvědčit. Utajení svědka je jedním z opatření k zajištění ochrany svědků dle § 55 odst. 2 TŘ a díky němu lze utajit jeho totožnost a osobní údaje.⁶⁵

Obecně platí, že paměťové stopy jsou ve vědomí pachatele zakotveny značně celistvě a kvalitní. Může ovšem dojít k situacím, kdy je kvalita stop nepříznivě ovlivněna působením silných emocí, strachu, nenávisti či bolesti jedince. V některých případech může dojít až k úplné či částečné ztrátě paměti (amnézii) a obvykle je zapotřebí spolupráce s psychologem či psychiatrem, aby mohli posoudit věrohodnost výpovědi, a případně amnézii potvrdit.

4.3. Zvláštnosti předmětu vyšetřování

Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti policejním orgánem tomu, že byla spáchána vražda a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že ji spáchala určitá osoba, je možné pokračovat dále ve formě vyšetřování, které se zahajuje usnesením o zahájení trestního stíhání. Podezření ze spáchání trestného činu vraždy učiní

---

⁶³ PORADA, V. a STRAUS J. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 104.

⁶⁴ Tamtéž, s. 105.

⁶⁵ HENDRYCH, D. *Právní slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky.

policejní orgán na základě vlastních poznatků, trestních oznámení nebo podnětů jiných osob či orgánů.

V průběhu vyšetřování je nezbytně důležité zjistit a dokázat určitou škálu skutečností. Zejména se jedná o:⁶⁶

- a) Objekt
- b) Subjekt
- c) Objektivní stránku
- d) Subjektivní stránku

Obecně objektem trestného činu rozumíme určité společenské vztahy, zájmy a hodnoty chráněné TZ. Pro tento celek se používá označení právní statek.⁶⁷ Každý trestný čin musí mít svůj objekt, protože pokud by jej neměl, nemohlo by dojít k narušení ani ohrožení některé z chráněných hodnot a trestný čin by se tak nestal. Zjednodušeně můžeme říci, že pokud pachatel, tedy subjekt trestného činu útočí na to, co je porušeno (život, zdraví, majetek, čest, důstojnost), útočí na objekt trestného činu.

V případě vyšetřování vraždy nás tedy zajímá, zda-li cílem pachatelova útoku byl lidský život sám nebo zda-li nedošlo ještě k porušení jiného chráněného zájmu. Dále se rovněž zjišťuje, jestli zde není existence jednočinného souběhu TČ vraždy s TČ jiným, motiv a cíl pachatelova jednání, jaký byl vztah mezi obětí a pachatelem nebo zda-li se pachatel na vraždu nějakým způsobem připravoval. Díky těmto veškerým informacím stanovujeme charakter i stupeň společenské závažnosti skutku a jsou tak důležité i pro správnou právní kvalifikaci skutku. S objektem také souvisí a pro metodiku vyšetřování je velmi důležitý předmět útoku. V případě vraždy je předmětem útoku vždy konkrétní osoba a předpokladem pro její úspěšné objasnění je tělo oběti nalézt a zjistit její totožnost.⁶⁸

Další skutečností, kterou je zapotřebí zjistit je objektivní stránka trestného činu vraždy. Ta je tvořena jednáním, následkem a příčinnou souvislost mezi tímto jednáním a následkem. Jednání představuje určitý projev vůle a může být ve

---

⁶⁶ PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 88–90.

⁶⁷ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2010. Student, s. 151.

⁶⁸ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 101.

formě konání či opomenutí. Následek se obecně dělí podle toho, jaký druh následků způsobuje (poruchový, ohrožovací). V případě vraždy je následkem usmrcení člověka, jedná se tedy o následek poruchový.⁶⁹ Při vyšetřování je důležité určit místo činu, dobu, kdy ke spáchání činu došlo, za jakých okolností byla vražda spáchána a také jakými prostředky. Byla-li vražda spáchána formou spolupachatelství, je nutné u každého ze spolupachatelů určit, jakou mírou a úlohou se účastnil.⁷⁰

Prokázat subjekt je rovněž nezbytné. Subjektem trestného činu vraždy může být každá trestně odpovědná fyzická osoba. Jak jsem se již zmínila výše, musí se zjistit a prokázat, zda tato osoba spáchala vraždu sama či ve formě spolupachatelství. Dále se rovněž zjišťuje, zda-li není pachatel členem organizované skupiny nebo recidivistou. V případě vraždy novorozeného dítěte matkou, je subjektem matka a jedná se o tak zvaný subjekt speciální.⁷¹

V neposlední řadě je zapotřebí se věnovat také subjektivní stránce, která charakterizuje vnitřní psychický stav pachatele k tomuto protiprávnímu jednání. Zjišťuje se, zda-li byla smrt osoby způsobena přímým či nepřímým úmyslem. Pokud spáchání vraždy předchází příprava, značí to úmysl přímý. Naopak, jedná-li se například o vraždu z afektu, hovoříme o úmyslu eventuálním, tedy nepřímým.⁷² Samotná otázka zavinění je zde komplikovaná a při objasňování tohoto skutku, je orgánům činným v trestním řízení velkým pomocníkem zjištění motivu pachatele.⁷³ V některých případech je během vyšetřování zapotřebí dokázat nebo naopak vyvrátit existenci okolností vylučující protiprávnost, konkrétně tedy nutnou obranu a krajní nouzi.

Všechny tyto zmíněné atributy jsou obligatorními znaky skutkové podstaty TČ vraždy a abychom mohli hovořit o formální stránce tohoto činu, nepřichází v úvahu jejich absence.⁷⁴

---

⁶⁹ NOVOTNÝ, F. *Trestní právo hmotné*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 106–112.

⁷⁰ PORADA, V. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, s. 1016.

⁷¹ PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 89.

⁷² Dále ke kvalifikovaným formám úmyslu jakožto znakům trestného činu vraždy dle § 140 odst. 2 TZ a stanovení rozdílu mezi nimi v: POLIŠENSKÁ, P. *Trestní právo hmotné: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v trestním právu za období leden 2014 až květen 2015*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 143–146.

⁷³ Blíže k motivu pachatele v podkapitole této práce „*Kriminalistická charakteristika vražd*”.

⁷⁴ HENDRYCH, D. *Právní slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky.

4.4. Typické vyšetřovací situace

Na základě dosud získaných kriminalisticky relevantních skutečností, rozsahu a obsahu důkazního materiálu a podmínek, za nichž vyšetřování probíhá, se odvíjí konkrétní vyšetřovací situace. Jejím správným stanovením a zhodnocením mohou kriminalisté zvolit adekvátní postup, jakým budou ve vyšetřování směřovat a patří tak mezi podstatný prvek metodiky vyšetřování. Co se týče časové stránky, vyšetřovací situace lze klasifikovat na situace počáteční, následné a konečné.⁷⁵

V úplně první fázi vyšetřování, kdy se zjišťují a zajišťují prvotní informace, vznikají zejména ty situace, kdy tu existuje domněnka, že byla spáchána vražda, ale tělo oběti nalezeno není nebo mrtvola (její části) nalezena je.⁷⁶ Po oznámení nálezů těla oběti nebo pohřešované osoby, kde existují obavy, že zemřela násilnou smrtí, přichází na řadu výjezd stálé výjezdové skupiny kriminalistů a institut ohledání. Subjektem ohledání je orgán činný v trestním řízení, ale u převážné části druhů ohledání spolupracuje ještě se specialisty a techniky. Jelikož se jedná o kolektivní práci, kde má každý svůj konkrétní úkol, je žádoucí, aby byla vždy stanovena osoba, která bude odpovědná za postup a konečný výsledek ohledání. Neakceptování zásady řízení ohledání jediným vedoucím by do vyšetřování vneslo značný chaos a výsledek ohledání by byl zmařen.⁷⁷

4.4.1. Mrtvola chybí

Jak jsem uvedla již na začátku této kapitoly, v rámci vyšetřování vražd je rovněž nezbytné prověřit a objasnit veškerá podezřelá náhlá úmrtí, sebevraždy a pohřešování osob.

Právě v případech pohřešovaných nebo nezvěstných osob se kriminalisté potýkají se značnými potížemi, jelikož skutečnost, že tělo oběti není nalezeno, znemožňuje zajištění relevantních informací pro objasnění případu. Z tohoto důvodu prostá nezvěstnost osoby není dostačujícím důvodem pro zahájení

⁷⁵ PORADA, V. *Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 397–399.

⁷⁶ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 223–224.

⁷⁷ Více k institutu ohledání například v STRAUS, J. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 68–99.

trestního stíhání a musí zde proto existovat okolnosti, které nasvědčují tomu, že došlo k jejímu usmrcení násilím.⁷⁸ Těmito nasvědčujícími okolnostmi jsou například zjištěné stopy (tratoliště krve v domě pohřešované nebo nalezení výhružných dopisů), také skutečnost, že daná osoba zanechala v domě věci své denní potřeby, peněženku, dioptrické brýle či mobilní telefon. Od tohoto okamžiku se kriminalisté soustřeďují na pečlivé shromáždění a zajištění všech důkazů a poznatků, které by později v případě nálezů mrtvoly mohly být vodítkem k identifikaci té dané osoby. Jedná se především o stopy biologické a daktyloskopické.

Velkou mírou jsou nápomocné informace o tom, kde a s kým byla osoba naposledy viděna, a také, co měla na sobě v den zmizení oblečeno.⁷⁹ V této souvislosti může být velmi užitečné oslovení veřejnosti, která je prostřednictvím médií vyzvána k doplnění cenných informací.

4.4.2. Mrtvola nebo její části jsou nalezeny

Narozdíl od předchozí vyšetřovací situace, kdy je vyšetřování zahájeno především na základě podnětu od příbuzných osob, přátel či zaměstnavatelů, v případě nálezů mrtvoly se kriminalisté nejčastěji setkávají s oznámením od kolemjdoucích občanů, zdravotníků ze záchranné služby nebo přímo od operativce (operativně pátrací pracovník PČR). S kriminalisty na místo nálezů zpravidla přijíždí i služební lékař. Soudní lékař se na základě zevní prohlídky těla pokusí určit pravděpodobnou příčinu úmrtí, přičemž nařídí soudní pitvu, která určí přesnou příčinu smrti.⁸⁰

Když je mrtvola nebo její části těla nalezena, lze tuto situaci rozdělit na dva případy. A sice případ, kdy je kriminalistům totožnost oběti známá a případ kdy nikoliv. Za účelem úspěšného objasnění vraždy je však nezbytné identitu oběti zjistit. Naštěstí převažují ty případy, kdy je osoba oběti ztotožněna, a to zejména díky osobním dokladům, které má u sebe nebo v případech, kdy je

---

⁷⁸ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 99.

⁷⁹ PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 87.

⁸⁰ <https://www.policie.cz/clanek/nalez-mrtve-zeny-v-divoke-sarce.aspx>

nalezena přímo ve vlastním domě a posléze identifikována prostřednictvím sousedů či příbuzných.⁸¹

4.5. Podněty k vyšetřování

Základním specifikem podnětů k vyšetřování trestného činu vraždy je fakt, že zde musí existovat určité podezření, že ke spáchání tohoto zvláště závažného zločinu skutečně došlo nebo alespoň dojít mělo. Jak jsem se již zmínila v úvodu jednotlivých typických vyšetřovacích situací, podněty nejčastěji pochází od občanů, ať už v souvislosti s nálezem mrtvoly či oznámením o pohřešování, dále mohou podnět podávat zdravotnická zařízení o podezřelých úmrtích nebo operativní pracovníci PČR. V případech vražd z afektu se lze setkat s oznámením (sebeobviněním) přímo od samotného pachatele.⁸²

---

⁸¹ KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS J. a SUCHÁNEK J. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 224.

⁸² PORADA, V. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, s. 1017.

5. Vybrané aspekty vyšetřování vražd v zahraničí

5.1. Ve Velké Británii

5.1.1. Vražda v anglickém právu

Na úvod je třeba říci něco o charakteru trestního práva ve Velké Británii. Přestože Anglie, Wales a Skotsko sdílí tentýž ostrov, vyznačují se odlišnými soudními systémy. Skotsko má velmi odlišný právní systém založený na římském právu, přičemž definice trestných činů jsou často v rozporu s definicemi v Anglii a Walesu. Tato skutečnost je zapříčiněna zejména z jejich nezávislé historie, kdy si právě Skotsko své specifické trestněprávní úpravy ponechalo.⁸³

Velká Británie je rodným místem angloamerického právního systému. Obdobně jako v kontinentálním typu právní kultury, kde se setkáváme s rozlišením práva na pozitivní a přirozené, základ anglického trestního práva, tedy práva Anglie a Walesu je tvořen dvěma systémy práva, common law a equity.⁸⁴ Anglické právo stojí na systému precedentů, kdy královské soudy vyhledávají v každém novém případě staré, již existující řešení, které by bylo rozumné zachovat. Z tohoto hlediska můžeme říci, že je anglické právo otevřeným systémem, který se stále vyvíjí. Oproti tomu kontinentální právo se jeví jako uzavřený právní systém, ve kterém zákonodárce vše předvídá a kde se soudní rozsudky odůvodňují vždy platným zněním zákona.⁸⁵

Vražda (murder) je dle obecného práva (common law) považována za nejzávažnější z trestných činů směřujících proti lidskému životu, kdy jedna osoba zavraždí druhou, s úmyslem protiprávně způsobit smrt nebo těžké ublížení na zdraví a od zabití se odlišuje přítomností zlomyslnosti.⁸⁶ Dále se tímto trestným činem dle Sira Edwarda Coka, který je z historického hlediska považován za nejvýznamnějšího právníka v 17. století rozumí: „*Když člověk s řádnou pamětí a*

---

⁸³ BERLOW, M. [online]. 2021. Dostupné z: <https://berlowrahman.scot/scottish-criminal-law-vs-english-criminal-law/>.

⁸⁴ GELDART, W. *Elements of English Law*. Great Britain: The Home University Library of modern knowledge, 1929, s. 33–35.

⁸⁵ DAVID, R. *Anglické právo*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1972, s. 27.

⁸⁶ GELDART, W. *Elements of English Law*. Great Britain: The Home University Library of modern knowledge, 1929, s. 243–245.

věkem diskrétnosti⁸⁷ nezákonně zabije v kterémkoli kraji říše jakékoli rozumné stvoření in rerum natura (v povaze věci) pod královým mírem, se zlým úmyslem, buď vyjádřeným stranou nebo naznačeným zákonem, tak, že strana je zraněna nebo zemře na zranění do jednoho roku a do jednoho dne téhož". Jelikož je vražda ovládána prostřednictvím common law, v psaném právu by hledání jejího vymezení bylo zcela bezvýznamné. Obdobně by tomu bylo například i v případě velmi důležitého trestněprávního pojmu, kterým je zavinění, jehož definici anglické psané právo nezná.⁸⁸

5.1.2. Kriminalistika a vývoj kriminalistických metod

Pojem kriminalistiky je podobně jako ve Spojených státech amerických i ve Velké Británii pojímán spíše vědecky (forensic science), přičemž je zdůrazněna důležitost technického zkoumání kriminalistických stop a kdybychom se na toto britské pojetí kriminalistiky podívali z pohledu našeho, z částí kriminalistické vědy bychom ji označili za kriminalistickou techniku.⁸⁹ Anglie velmi přispěla ve vývoji kriminalistických metod, které jsou používány a nepostradatelné při vyšetřování vražd. O rozvoj daktyloskopie se v kriminalistice zasloužili především dva angličtí učenci a lékaři sir William James Herschel a sir Francis Galton⁹⁰, kteří na základě svého neúnavného bádání dokázali vytvořit postupy a metody k identifikaci osob a rovněž zde má původ kriminalistická balistika, jakožto samostatný kriminalistický vědní obor.⁹¹ Analýza DNA, jako metoda forenzní vědy byla poprvé použita v roce 1987, kdy impulsem pro její využití bylo vyšetřování dvojnásobné vraždy, která se odehrála v Anglii. Tehdy právě díky této analýze DNA mohl být nevinný podezřelý osvobozen a skutečný pachatel vypátrán a posléze spravedlivě odsouzen.⁹² Další kriminalistickou metodou, jež má kořeny v této zemi je kriminalistická balistika. Významný je zejména rok

---

⁸⁷ Věk, ve kterém je osoba podle zákona považována za osobu s dostatečnými znalostmi, aby byla činěna odpovědnou za určité úkony nebo způsobila k výkonu určitých pravomocí.

⁸⁸ KUČERA, P. *Vražda v anglickém trestním právu*. Trestněprávní revue, 2008, č. 6, s. 171.

⁸⁹ VAVERA, F. *Kriminalistické aspekty v trestním právu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie, s. 19.

⁹⁰ Bratranec Charlese Darwina.

⁹¹ TURNER, A. *Foundations of Criminal Investigation*, s. 2–3.

⁹² History of Biometric Data Collection 4: DNA Analysis. *Deutsches-spionagemuseum.de* [online]. Dostupné z: https://www.deutsches-spionagemuseum.de/2021/02/05/geschichte-der-biometrischen-datenerfassung-4-dna-analyse-doing_wp_cron=1647367500.9720768928527832031250.

1925, kdy výsledky balistického zkoumání učinily průlom a byly již uplatněny v řízení před soudem jakožto nezpochybnitelný důkaz.⁹³

Skutečnost, která rovněž v souvislosti s Velkou Británií stojí za zmínění je, že se v této zemi sestavila první detektivní skupina v civilním oděvu, když ve Scotland Yardu vzniklo oddělení pro kriminální vyšetřování (CID - Criminal Investigation Department).⁹⁴

5.1.3. Aspekty ve vyšetřování

V Anglii a Walesu dochází ročně přibližně k 600 vraždám, představují závažný trestný čin, a proto je postavení pachatele před soud prioritou jak veřejnosti, tak i policie a samotné vyšetřování tohoto trestného činu představuje pro vyšetřovatele neobyčejnou výzvu.⁹⁵ V důsledku toho je často na vrchního vyšetřovacího důstojníka (SIO - Senior Investigating Officers) vyvíjen obrovský tlak, aby byl pachatel co nejrychleji dopaden. Právě SIO vede celé hlavní vyšetřování, stanovuje metody, postupy a je klíčovým subjektem s rozhodovací pravomocí. Na proti tomu za všechna učiněná rozhodnutí během vyšetřování nese odpovědnost. Můžeme říci, že tak plní dvojí roli, kdy na jedné straně představuje vyšetřovatele a na straně druhé manažera.⁹⁶

Na okolnostech, za kterých je vražda spáchána, závisí množství a kvalita materiálů, které policie během vyšetřování zajistila a které má k dispozici pro další postup ve vyšetřování. Tento získaný materiál může být různé povahy. Může se jednat o fyzický důkaz, který je pojičkem mezi pachatelem a vraždou, například otisky prstů, DNA nebo předmět, který byl pachatelem na místě činu zanechán. Každá spáchaná vražda takto vytváří jakousi jedinečnou směs určitého důkazního materiálu, ať už je jeho různorodost jakákoliv.

---

⁹³ VAVERA, F. *Kriminalistické aspekty v trestním právu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk), s. 88.

⁹⁴ *Scotland Yard, British police* [online]. 1998. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Scotland-Yard>.

⁹⁵ *Office for National Statistics: Homicide in England and Wales: year ending March 2021* [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/articles/homicideinenglandandwales/yearendingmarch2021>.

⁹⁶ COOK, T, TATTERSALL, A. *Blackstone's Senior Investigating Officers' Handbook*. 2014. United Kingdom: Oxford University Press, 2014, s. 6.

Vyšetřování vražd si lze rozdělit na tři strategické fáze, přičemž v rámci metodiky vyšetřování nás budou zajímat hlavně první dvě:⁹⁷

- a) Podněcování a prvotní reakce
- b) Vyšetřování
- c) Vedení případu

5.1.3.1. Podněcování a prvotní reakce

Vyšetřování začíná okamžikem, kdy je čin nahlášen policii. SIO se zapojí až poté, co se zjistí, že zde existují určité okolnosti, které nasvědčující tomu, že se skutečně může jednat o vraždu. Je obvyklé, že se některé vraždy dostanou do pozornosti policie nejprve jako zprávy o pohřešovaných osobách, přičemž zde platí pravidlo, je-li pochybnost, je třeba se domnívat, že se jedná právě o vraždu.⁹⁸ Předvídavost a metodický přístup těch, kdo se dostaví na místo činu jako první, pomůže k zachování a zajištění důkazů, které by jinak mohly být znehodnoceny. Opatření přijatá prvními policisty na místě činu, jsou proto pro další úspěch ve vyšetřování zásadní a měl by je dodržovat každý policista. Zasahující policista zajišťuje místo činu, aby zachoval důkazy, identifikoval potenciální svědky a pokud je to možné, zadržel pachatele. Při této metodické ochraně, prohledávání a dokumentování místa činu pracují společně s policií i soudní odborníci, aby zajistili, že nic důležitého neunikne jejich zkoumání. Právě vyfotografování místa činu a jeho okolí, je pro zaznamenání jeho vzhledu a konkrétního stavu v době jejich příjezdu podstatné, aby tak zdokumentovali relevantní data pro vytvoření časové osy události.⁹⁹

V souvislosti s prvotním ohledáním místa činu zkušený SIO často používají termín the Golden Hour, nebo-li „Zlatá hodina“. Tento termín značí, že účinná včasná akce může vést k zajištění relevantního materiálu, který by se jinak při vyšetřování ztratil. Pokud je policie informována o incidentu krátce poté, co k němu došlo, existuje velká pravděpodobnost, že se pachatel ještě stále může nacházet v blízkém okolí.¹⁰⁰

⁹⁷ *MURDER INVESTIGATION MANUAL* [online]. United Kingdom: Association of Chief Police Officers, Centrex, 2006, s. 33.

⁹⁸ *Collage of Policing* [online]. Dostupné z: <https://www.app.college.police.uk/app-content/investigations/investigation-process/>.

⁹⁹ ERZINÇLIOĞLU, Z. *Forenzní metody vyšetřování*. Praha: Fortuna Libri, c2008, s. 27–28.

¹⁰⁰ DEANE, P. *Golden Hour Principles in Serious Collision Investigation* [online]. 2019. Dostupné z: <https://harpershaw.co.uk/back-to-basics-golden-hour-principles-in-serious-collision-investigation/>.

5.1.3.2. Vyšetřování

Hlavním cílem vyšetřování vraždy je objasnění případu se zadržením pachatele trestného činu. Vyšetřování tohoto trestného činu je zcela odlišné od vyšetřování většiny ostatních typů násilných trestných činů. Je to dáno tím, že jedna jediná učiněná chyba, může znamenat nenávratnou skutečnost a další práce na případu, ať už byly jakkoli dobře provedené, mohou být pro úspěšné dokončení vyšetřovaného případu k ničemu.¹⁰¹ Vyšetřování je týmová práce, která vyžaduje, aby profesionálové spolupracovali na dosažení společného cíle. Aby mohli efektivně fungovat, je nezbytné, aby si vyvinuli silný obranný mechanismus. To umožňuje vyšetřovateli soustředit se na daný případ a nenechat se do události emocionálně vtáhnout.

Jakmile jsou dokončeny úkony v počáteční fázi vyšetřování, přichází na řadu fáze druhá, vyšetřování. V této fázi SIO začnou iniciovat akce, jejichž cílem je posouvat vyšetřování vpřed za více kontrolovaných okolností, než je možné během počáteční fáze. To zahrnuje průzkum oblasti, kde došlo ke spáchání vraždy, vyhledání a kontaktování svědků, vedení výslechů a studování získaných důkazů. Britským policejním složkám je obrovským pomocníkem systém informačních technologií, zvaný „HOLMES 2“ (Home Office Large Major Inquiry System). Tento software je úložištěm pro všechna data konkrétních případů, které vyšetřovatelé shromažďují. Jedná se například o prohlášení, důkazy nebo jména lidí.¹⁰²

K odhalení vraždy a k lepšímu porozumění již získaných informací je zapotřebí, aby si SIO zvolil adekvátní vyšetřovací strategii pro další postup ve vyšetřování a položil několik zásadních otázek, na jejichž základě pak bude činit další kroky v průběhu vyšetřování. Jedná se o otázky: Co + Proč + Kdy + Kde + Jak + Kdo.

Dalším efektivním způsobem je použití tří prvků vraždy. Tato technika je obzvláště užitečná během raných fází vyšetřování, kdy umožňuje SIO vyvodit závěry ze získaných informací, který má k dispozici. Jde o místa, kde se odehrávají klíčové rysy vražd, jako je například setkání mezi obětí a pachatelem, místo činu, místo uložení těla a nebo také místa, kde jsou důležité předměty likvidovány. Kromě místa, kde bylo tělo nalezeno, mohou klidně existovat dvě

---

¹⁰¹ SNYDER, L. *HOMICIDE INVESTIGATION*. United States of America: CHARLES C THOMAS, 1950, s. 3–4.

¹⁰² *HOLMES 2: Home Office Large Major Inquiry System - Case Study* [online]. UNISYS.

nebo více míst činu (criminal scene). Vyšetřování vraždy obvykle začíná v místě, kde bylo tělo nalezeno původně. Toto místo je označováno místem činu primárním. Termín primární charakterizuje význam tohoto místa, a proto je během vyšetřování vraždy bezprostředním zájmem policejních vyšetřovatelů zaujmout k této forenzně velmi důležité a rozhodující oblasti odpovídající stanovisko.¹⁰³

Dalším prvkem je oběť. Veškeré typy trestných činů s sebou přinášejí pro oběť okamžiky, které jsou pro ni do značné míry trýznivé a nenávratné. V případě obětí vražd hovoříme o okamžiku absolutního neštěstí, který za sebou dokonaná vražda zanechala. Tělo oběti vraždy, konkrétně tedy jeho stav, známky a stopy na něm zajištěné představují velmi cenný zdroj informací, které jsou klíčové ke zjištění totožnosti, způsobu, ale také motivu vraha.¹⁰⁴ Dalším vodítkem k odhalení pravděpodobné identity pachatele je zjištění důvodu její smrti, kdy v tomto případě mnohdy pomůže správné pochopení životního stylu a běžných činností oběti. Lze zde říci, že uplatnění staré zásady „zjistěte, jak člověk žil, a zjistíte, jak zemřel“, má význam pro většinu vyšetřování vražd.

Poslední prvek je tvořen pachatelem. Pachatelé jsou velmi často identifikováni již během počáteční fáze, tedy fáze podněcování a prvotní reakce. Ovšem, mohou nastat i situace, kdy tomu tak není. V těchto případech je ale mnohdy možné odvodit alespoň některé jejich základní charakteristiky z materiálů, které jsou k dispozici v raných fázích vyšetřování.¹⁰⁵ Velmi hodnotnou pomůckou, díky které lze určit správný směr vyšetřování, je vytvoření psychologického profilu pachatele. Je prokázané, že nutkání pachatele vražd je přizívováno temnými a nezvyklými pudy, které se následně mohou projevit jako velmi nápadné. Soudní psychologové pak na základě vyhotoveného profilu určí jednoznačné a nezvyklé rysy pachatelova způsobu života, díky kterým by mohla veřejnost (pachatelovo kolegové v zaměstnání, sousedé) pachatele poznat.¹⁰⁶

Na obrázku níže můžeme vidět schéma výše zmíněných prvků, kdy Vennův diagram znázorňuje všechny možné vztahy právě mezi těmito prvky.

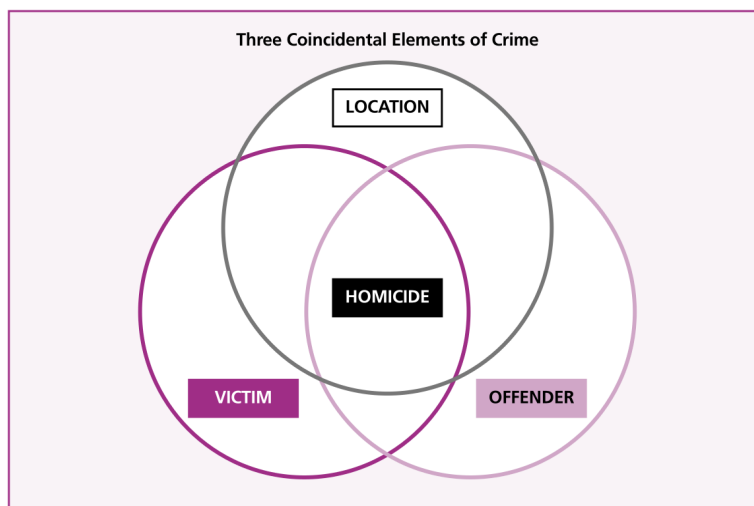
---

¹⁰³ *MURDER INVESTIGATION MANUAL* [online]. United Kingdom: Association of Chief Police Officers, Centrex, 2006, s. 50.

¹⁰⁴ PLATT, R. *Místo činu: základní průvodce kriminalistickými metodami*. [Praha]: Slovart, 2005, s. 27.

¹⁰⁵ *MURDER INVESTIGATION MANUAL* [online]. United Kingdom: Association of Chief Police Officers, Centrex, 2006, s. 51–52.

¹⁰⁶ PLATT, R. *Místo činu: základní průvodce kriminalistickými metodami*. [Praha]: Slovart, 2005, s. 68.

Obrázek č. 8

Zdroj: Murder Investigation Manual, United Kingdom: Association of Chief Police Officers

Pokroky ve forenzní vědě značně zvýšily možnosti interpretace okolností trestného činu vraždy. Některé metody jsou dokonce tak citlivé, že lze s nimi odhalit i usvědčující stopy, které se na první dojem zdály nemožné. Registruje se, že jen ve Velké Británii ročně trvale zmizí okolo pětadvaceti tisíc osob. Právě v souvislosti s vyšetřováním možných vražd pohřešovaných osob bych vyzdvihla jednu z mnoha nových forenzních technik, která značně usnadňuje práci vyšetřovatelům. Jde o radar prostupující pod povrch země, kdy přístroj díky vysílajícím elektromagnetickým impulsům zachytí cokoliv, co se v daném místě pod zemí nachází. Tato technika je v Británii k vyhledávání těl hojně využívána a kladné výsledky přinesla například ve známé kauze Fredericka Westa, kdy v anglickém Gloucesteru vyšetřovatelé objevili devět těl obětí vražd tohoto pachatele.¹⁰⁷

Dle výzkumu britské profesorky Fiony Brookman a doktorky Helen Jones vyplývá, že údaje z kamerových systémů a mobilních telefonů se jeví k identifikaci a následného obvinění pachatele jako těmi nejúčinnějšími metodami ve světě forenzních věd a technologií. Existuje mnoho důvodů, proč se právě tyto digitální nálezy ve fázi vyšetřování zdají býti nejlepšími a to i přesto, že existuje nemalé množství jiných forenzních a technologických metod, které mají vyšetřovatelé k dispozici. Jedním z důvodů je například skutečnost, že vyšetřovatelé mohou tento druh metod sledovat častěji a výsledky z nich vznikají o poznání rychleji, než ty získané na základě použití metod jiných (profilování

¹⁰⁷ ERZINÇLIOĞLU, Z. *Forenzní metody vyšetřování*. Praha: Fortuna Libri, c2008, s. 38.

DNA, analýza otisků prstů, forenzní patologie, toxikologie nebo balistická expertiza).¹⁰⁸

5.1.4. Prevence a postupy ke snížení výskytu vražd

Nejen, že se policie zabývá odhalováním a vyšetřováním protiprávních činů, ale velkou mírou se také podílí na prevenci kriminality. V souvislosti s předcházením výskytu vražd je třeba se nespoléhat pouze na příslušníky policie, ale zejména vlastním jednáním a chováním účinně předcházet napadení jakéhokoli druhu.

Konkrétní snahy o snížení počtu vražd jsou ve Velké Británii poměrně vzácné. Spíše existují snahy o omezení určitých druhů násilí, z nichž může smrtelné násilí snadno vzejít. Příkladem mohou být snahy o omezení domácího násilí. Navzdory značnému úsilí vynaloženému na detekci rizikových faktorů domácích vražd, je však stále velmi obtížné předvídat tento trestný čin. Dalším prostředkem k prevenci je identifikace osob, míst nebo situací s výjimečně vysokým rizikem výskytu vražd, kdy existují specializované policejní strategie, které jsou zaměřené na střelbu související s gangy. Za tímto účelem byla vytvořena specializovaná jednotka Metropolitní policie s názvem Trident.¹⁰⁹ Jiný způsob, který se rovněž osvědčil jako účinný, je využití opatření, která snižují pravděpodobnost, že útok skončí smrtelně. Mezi tyto typy opatření patří například používání tvrzených nebo plastových nádob ke konzumaci nápojů v hostincích či klubech nebo také zlepšení rychlosti a účinnosti okamžité lékařské pomoci pro oběti vážného násilí.¹¹⁰

---

¹⁰⁸ BROOKMAN, F. a JONES, H. Research insight: *The role of Forensic Sciences and Technologies (fsts) in Homicide Investigation in Britain* [online]. University of South Wales Prifysgol De Cymru, 2019.

¹⁰⁹ Původně byla založena v roce 1998 pro černošskou komunitu jako komunitní iniciativa s policií zaměřená na řešení trestné činnosti se zbraněmi a vražd, které neúměrně postihují afro-karibské komunity po sérii střelb v londýnských čtvrtích. V roce 2013 se již jednotka vzdala odpovědnosti za vyšetřování smrtelných střelb, které převzalo Velitelství vražd a závažné kriminality.

¹¹⁰ BROOKMAN, F. *Homicide* [online]. United Kingdom, 2010, s. 235–236.

5.2. V Ruské federaci

5.2.1. Koncepce trestného činu vraždy

Trestněprávní úprava vraždy vychází z §105 trestního zákoníku Ruské federace a je klasifikována jako těžký nebo zvláště těžký zločin v závislosti na kvalifikačních znacích. Věková hranice trestní odpovědnosti za tento trestný čin je v porovnání s úpravou v naší republice poněkud přísněji odlišná. V ruském právním řádě je zakotveno, že trestně odpovědnou osobou se stává osoba, která v době spáchání trestného činu dovršila šestnáctý rok svého života, zatímco v případě trestného činu vraždy platí, že trestně odpovědnou osobou je osoba, která dovršila již čtrnáctý rok svého života.¹¹¹ Definice věku trestní odpovědnosti v zákoníku vychází ze skutečnosti, že člověk v době spáchání trestného činu dosáhl takového stupně mravní a duchovní vyspělosti, že byl schopen chápat význam svého jednání. Vražda patří mezi trestné činy s materiálním složením, což znamená, že mezi trestným činem, smrtí oběti a jednáním (tedy i nečinností) pachatele v procesu vyšetřování musí být zjištěna a následně prokázána příčinná souvislost.¹¹²

Co do počtu spáchaných vražd v Evropě Rusko zaujímá prvenství a zároveň je na této příčce jedním z nejvyš postavených zemí ve světovém měřítku. Podle prokuratury Ruské federace je Rusko se světovým počtem vražd na pátém místě, kdy mu předchází pouze Mexiko, USA, Brazílie a Čína.¹¹³

5.2.2. Rozvoj kriminalistiky

Stejně jako Velká Británie i Rusko má své osobnosti, které k rozmachu kriminalistiky přispěli velkou měrou. Do popředí bych ráda uvedla kriminalistu R. S. Bělkina, jehož práce výrazně ovlivnily rozvoj kriminalistiky i v naší zemi.¹¹⁴ Dalším, který určitě stojí za zmínku je ruský kriminalista E.F. Burinsky, autor knihy „*Forenzní zkoumání dokumentů, jeho výroba a použití*“, který mimo jiné

---

¹¹¹ *Trestní zákoník Ruské federace*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci), s. 18–19.

¹¹² ŠÍŠKOVÁ, N. *Základy ruského práva a ruské právnícké terminologie*. Praha: ASPI Publishing, 2000, s. 105–106.

¹¹³ АНДРУЩЕНКО, А.Л. *The Forensic Technique of murder investigation as a kind of forensic technique* [online]. 2020, s. 1.

¹¹⁴ VAVERA, F. *Kriminalistické aspekty v trestním právu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie, s. 21.

zorganizoval první soudní fotografickou laboratoř v Petrohradě a postaral se tak o rozvoj využití fotografie v investigativní práci.¹¹⁵

Konkrétně 40. léta 20. století představovala v historii sovětské kriminalistické literatury první etapu směřující k jejímu značnému rozvoji. V tomto období došlo k vydání prvních kriminalistických učebnic, článků, praktických názorů a výzkumů. Například práce S. M. Potapova s názvem „*Úvod do kriminalistiky*“ byla stěžejním rozpracováním problematiky identifikace v kriminalistice a do značné míry měla vliv na další zdokonalování této oblasti. O několik let později vznikly také významné práce z oboru soudní balistiky, kriminalistické taktiky, techniky, nebo metodiky. Právě z hlediska metodiky vyšetřování se jedná o významnou událost, kdy právě tito autoři začali jako první s rozdělením kriminalistiky i na taktiku a metodiku.¹¹⁶

5.2.3. Metodika vyšetřování vražd

5.2.3.1. Kriminalistická charakterizace

Právě na správném použití kriminalistické charakteristiky závisí do značné míry celá metodika vyšetřování vražd. Jedná se o sofistikovaný systém vzájemně propojených a zobecněných údajů o nejtýpějších znacích, které se projevují zejména ve způsobu a mechanismu vraždy, okolnostech jejího spáchání, totožnosti pachatele a oběti, místa činu, typických stopách a dalších aspektech tohoto trestného činu. Zkrátka jde o informace o těchto prvcích, kdy jejich vzájemné skloubení pomáhá správně určit nejen vyšetřovací verze, účelně zorganizovat pátrání po pachateli, ale také odhalit důkazy, které jsou relevantní pro efektivní a účelné vyřešení daného případu.¹¹⁷

Na základě výše zmíněného se nyní zaměřím na stěžejní prvky ruské kriminalistické charakteristiky vraždy.

Jedním ze zmiňovaných prvků je způsob spáchání vraždy. Tento pojem představuje zejména charakteristiku nástrojů a způsob jejich použití nejen při samotném páčání, ale i při přípravě a utajování trestného činu. Vraždy se

¹¹⁵ *Systém forenzních fotografických metod. Forenzní fotografie, její předmět a druhy.* Gree-conditions.ru [online]. 2019. Dostupné z: <https://gree-conditions.ru/cs/sistema-metodov-sudebnoi-fotografii-sudebnaya-fotografiya-ee-predmet-i/>.

¹¹⁶ VAVERA, F. *Kriminalistické aspekty v trestním právu.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk), s. 82–84.

¹¹⁷ ТОПОРКОВ, А. А. *Криминалистический метод расследования уголовного дела.* 2018. Москва: ЮСТИЦИЯ, s. 97–98.

vyznačují především způsobem tělesných poranění mechanického původu, přičemž způsoby, jakým mohou být spáchány, jsou do značné míry rozmanité a závisí na mnoha okolnostech. Mezi nejběžnější prostředky, kterými lze osobu připravit o život patří použití střelných nebo chladných zbraní (pro svůj účinek vyžadují přímý fyzický kontakt s oponentem), výbušných zařízení, elektrického proudu, úderů rukama, nohama nebo také tupých předmětů. Tato univerzální využití vražedných nástrojů nezávisí pouze na povaze těchto prostředků, ale rovněž na době a místě jejich použití.¹¹⁸

Velké množství vražd je spácháno v domácím prostředí, kdy se konkrétně tyto domácí vraždy vyznačují bezprostředním jednáním pachatele za použití náhodně zvoleného nástroje. V těchto případech se spáchání skutku vyznačuje vysokou pravděpodobností absence pachatelovo dostatečné přípravy. Obecně platí, že žádný čin není dokonalý a tak i připravované vraždy, bez ohledu na to, jak precizně a diskrétně byly prováděny, vždy určité množství stop na místě činu zanechají.¹¹⁹

Místo činu a místo nálezu těla oběti představují důležitý zdroj informací o okolnostech situace, která tomuto spáchanému trestnému činu předcházela a nakonec i ke zjištění samotné totožnosti pachatele a oběti. Právě za účelem zjištění totožnosti pachatele se provádí zejména ohledání místa činu, těla oběti, výslech svědků a zajištění dalších hmotných důkazů. Nápomocnou je také registrace DNA pachatelů, kteří byli odsouzeni a ve výkonu trestu odnětí svobody za páchaní těžkých a zvláště závažných trestných činů. K této registraci jsou zmiňovaní pachatelé povinni dle federálního zákona č. 242-FZ z roku 2008 O státní genetické registraci v Ruské federaci.¹²⁰

Na základě ruských statistik se uvádí, že páchaní vražd dominuje ve městech, přičemž nejčastějším místem jsou prostory vnitřní. Z této skutečnosti vyplývá, že se zde vyšetřovatelé setkávají s největším počtem kriminalistických stop pro následné zajištění, a to díky omezenému množství výskytu osob a velikosti vnitřních prostorů, které nejsou tolika rozsáhlé. Pokud může kriminalista soustředit svou pozornost pouze na kriminální události vázané na konkrétní

---

¹¹⁸ Tamtéž s. 97.

¹¹⁹ *Первоначальный этап расследования убийства*. Москва, 1999. Выпускная квалификационная (дипломная) работа. Московский военный институт ФПС России Юридический факультет. Ведущий práce Фролкин Н.П., s. 19.

¹²⁰ *Федеральный закон от 3 декабря 2008 г. N 242-ФЗ "О государственной геномной регистрации в Российской Федерации" (с изменениями и дополнениями)*. *Base.garant.ru* [online]. Москва, Кремль, 2008, 3 декабря. Dostupné z: <https://base.garant.ru/12163758/>.

просторы, výrazně to snižuje rozsah pátrání po možných svědcích a dalších osobách zúčastněných na vyšetřovaném případu.¹²¹

Další prvek představuje oběť vraždy. Obětí vraždy se může stát kdokoliv, je ale mnoho osob, které mají stát se obětí větší predispozice než osoby jiné. Velkou roli zde hrají zejména profesní a situační faktory. Jedná se o osoby, které se snadno ocitnou v situaci, která vyeskaluje v hádku a je pro ně charakteristické hrubé a vzdorovité chování. Rovněž se tyto osoby potýkají se závislostí na drogách a se sklony k nadměrnému pití. Právě s problematikou spojitosti mezi alkoholem a vraždou se v Rusku potýkají velmi často, a to až v 70% spáchaných vražd. Jinou ohroženou skupinu tvoří osoby s rizikovým výkonem činnosti, jako je například správa a ochrana peněz a majetku, činnost osob činných v trestním řízení nebo osoby, jejichž výkon činnosti souvisí s členstvím v konkurenčních skupinách a komunitách organizovaného zločinu.¹²²

Dle jednotlivých druhů vražd pak lze rovněž určit osoby, jež mají výrazně vyšší predispozice stát se obětí. Při již zmíněných domácích vraždách se obětí stává nejčastěji člověk ze sociálního okruhu pachatele. U vražd na objednávku je možno pozorovat dvě skupiny obětí. Nejvíce se jedná o osoby s významným společenským postavením a pak ty, které se svým jednáním dostaly do nepříznivé situace pro své blízké (vražda manžela milencem jeho ženy).

Na okolnosti výše popsané bych navázala charakteristikou osobnosti pachatele, která rovněž ovlivňuje okolnosti, jež mají být zjištěny. V případech vraždy, na rozdíl od mnoha jiných kategorií trestných činů, si musí vyšetřovatel do detailu nastudovat osobnost obviněného. Právě hlubší studium osobnostních vlastností obviněného umožňuje správné vymezení jeho cílů a motivů, díky kterým lze také předvídat jeho následné chování při výslechu.¹²³ Pachatele si lze rozlišit na dva typy, kdy první kategorii tvoří pachatelé již zmíněných tzv. domácích, situačních vražd spáchaných na základě rodinných, každodenních nebo pracovních konfliktů. Jedná se často o osoby v mnoha případech dříve netrestané a dokonce pozitivně hodnocené. Hojně se v těchto případech kriminalisté setkávají se samo udáním pachatele ihned po spáchání činu a s tím, že při výsleších tito pachatelé nic nepopírají a nebrání dalšímu vyšetřování. Druhá

¹²¹ *Расследование убийств*. Новокузнецк, 2003. Новокузнецкий филиал-Кемеровского Государственного университета. Ведущий práce Пушкина М.М., s. 3.

¹²² *Основы методики расследования убийств*. Studme.org [online]. Dostupné z: https://studme.org/1350082630586/pravo/osnovy_metodiki_rassledovaniya_ubiystv.

¹²³ ГЕРАСИМОВА, И.Ф. а Л.Я. ДРАПКИНА. *Криминалистика. ИЗДАНИЕ ВТОРОЕ, ПЕРЕРАБОТАННОЕ И ДОПОЛНЕННОЕ*. Москва: ГУП Издательство Высшая школа, 2020, s. 397.

kategorie pachatelů zasahuje do života člověka s předem promyšleným záměrem, jež jedná podle pečlivě vypracovaného plánu, sledující konkrétní cíl. V této kategorii jsou často recidivističtí zločinci s přetrvávajícím asociálním přístupem.¹²⁴

Závěrečným a rovněž stěžejním prvkem, kterému bych se chtěla věnovat jsou kriminalistické stopy. Ruská kriminalistická doktrína, podobně jako naše dělí stopy na materiální a paměťové, přičemž se kriminalisté u vražd setkávají zejména se stopami materiálními. Jde například o stopy zanechané na těle oběti z vražedných zbraní (následky výbuchu, kulky, výstřely), samotné nástroje zločinu nalezené na místě činu nebo stopy dokazující přítomnost pachatele na místě činu. Stopy paměťové naopak představují úvahy, které vyvstávají v myslích očitých svědků v souvislosti s jejich vnímáním okolností činu. Charakterizují jakýsi odraz událostí v lidské mysli.¹²⁵

Teorie paměťových stop je v této zemi poměrně málo rozvinutá. Porovnáme-li zahraniční zkušenosti s využíváním právě tohoto typu stop, dojdeme k závěru, že v některých vyšetřovacích institucích států je stopám vznikajícím v mysli jedince věnována daleko větší pozornost, než je tomu v případě kriminalistů ruských.¹²⁶ Důkazní základna je tak v naprosté většině případů konstruována na stopách materiálních, ale tímto by se v žádném případě neměla shazovat důležitost stop paměťových.¹²⁷

5.2.3.2. Počáteční fáze vyšetřování

Aby kriminalisté co nejlépe porozuměli jednotlivým vyšetřovacím fázím a mohli tak efektivně prozkoumat problémy řešení taktických a strategických úkolů v průběhu celého vyšetřování, uplatňuje se rozdělení kriminalistické činnosti na samostatné fáze. V závislosti na okolnostech vyšetřované události a její kriminalistické charakteristice, může být odlišné pořadí a seznam prvotních a následných úkonů ve stejně pojmenovaných fázích. V počáteční fázi vyšetřování vražd se vyžaduje, aby vyšetřovatel jednal co nejrychleji a zároveň si vytvořil představu o události, kterou má za úkol vyšetřit. Předběžné vyšetřování případů

¹²⁴ ИЩЕНКО, Е., Петрович а Топорков, А. А. *Криминология*. 2.версия. Москва: КОНТРАКТ, 2010, s. 501.

¹²⁵ ТОПОРКОВ, А. А. *Криминалистический метод расследования уголовного дела*. 2018. Москва: ЮСТИЦИЯ, s. 98–99.

¹²⁶ Tato skutečnost se týká konkrétně angloamerické právní kultury.

¹²⁷ АЛИЕВ, М., Барилмагомедович. *Идеальные следы в криминалистике и их значения в уголовных расследованиях* [online]. Дагестанского государственного университета, 2020, 02-2020, s. 1–2.

vražd je prováděno kriminalisty vyšetřovacího výboru vedeného státním zastupitelstvím Ruské federace a pomocí úkonů v prvotní fázi mohou kriminalisté určit konkrétní vyšetřovací verzi, která je adekvátní ke zjištěným skutečnostem o trestném činu a prostřednictvím které následně zvolí vhodný postup ve vyšetřování.¹²⁸

Souhrn úkonů prováděných v počáteční fázi vyšetřování byl vytvořen pro všechny typické situace, jež se v průběhu vyšetřování vražd vyskytují. Jedná se o situace následující:¹²⁹

- a) Byla nalezena a identifikovaná mrtvola se známkami násilné smrti způsobené od jiné osoby.
- b) Byla objevena mrtvola neznámé totožnosti se známkami násilné smrti zaviněné rovněž jinou osobou.
- c) Byla nalezena a identifikovaná mrtvola se známkami násilné smrti pocházejících z různých zdrojů.
- d) Osoba zmizela z neznámých příčin, ale zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že se může jednat o spáchání vraždy.

Počáteční fáze a zároveň vyšetřování případů vražd je nejčastěji zahajováno na základě oznámení od občanů v důsledku přímého zjištění známek trestného činu nebo zmizení jejich blízkých, ovšem mohou nastat i situace, kdy je důvodem pachatelovo přiznání. Po obdržení oznámení o nález mrtvoly je na vyšetřovatele, aby okamžitě podniknul veškeré kroky k organizaci výjezdu na místo činu, prohlédl tělo oběti a našel relevantní kriminalistické stopy na místě činu. Hlavním cílem počáteční fáze je zkrátka získat úplné údaje o všech prvcích tohoto trestného činu.

V prvních třech zmíněných situacích, a sice v případě nálezu těla oběti či jeho částí, představuje soubor vyšetřovacích akcí hlavně úkony jako ohledání, soudní lékařskou prohlídku mrtvoly, výslechy očitých svědků a osob z řad příbuzných a blízkých, osobní prohlídky, prohlídky v místě bydliště a pracoviště podezřelého a samozřejmě nesmí chybět forenzní zkoumání hmotných důkazů, jež byly zajištěny při těchto úkonech.¹³⁰

¹²⁸ САВЕЛЬЕВА, М.В. а А.Б. СМУШКИН. *Криминология*. Москва: Дашков и К, 2009, s. 192.

¹²⁹ *Основы методики расследования убийств*. Studme.org [online]. Dostupné z: https://studme.org/1350082630586/pravo/osnovy_metodiki_rassledovaniya_ubiystv.

¹³⁰ ЗЕЛЕНСКИЙ, В.Д. а Г.М. МЕРЕТУКОВ. *Криминология*. Санкт-Петербург: Юридический центр, 2015, s. 398–399.

Během vyšetřování vražd je obzvláště zájem o forenzní odorologické zkoumání. V porovnání s ostatními existujícími typy kriminalistických stop (daktyloskopických, genotypových, fonoskopických) je právě v pachových stopách zachyceno nejvíce informací o účastnících na trestném činu, a to z toho důvodu, že člověk je tyto stopy schopen nejméně ovládat. Hlavním úkolem je zjistit identitu osoby na základě jejího pachu a zda-li pouze jeden nebo více subjektů zanechalo na předmětech pachové stopy. Tomuto úkolu se věnují specialisté v oblasti plynové chromatografie či plynové hmotnostní chromatografie, kdy prostřednictvím spektrální analýzy zápachu mohou učinit závěr, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Odorologické stopy se ve vyšetřovací praxi získávají rovněž pomocí kynologické metody díky psům k tomu speciálně vycvičených. V dnešní době je pozorováno výrazné zdokonalení metody kynologického výzkumu, a tak začala být uskutečňována formou kriminalistického zkoumání, které se provádí na oddělení biologického výzkumu v kynologické laboratoři Kriminalistického znaleckého centra vedeného Ministerstvem vnitra Ruské federace.¹³¹

Při vyšetřování ovšem dochází často i k situacím, kdy se nepodaří oběť identifikovat. Tyto případy mohou nastat jak v okamžiku kosterních nálezů, částí lidského těla, tak i v případě nálezu celého neidentifikovaného těla oběti. Pro tyto okolnosti je velmi nápomocné forenzní zkoumání dle takzvaného systému verbálního portréту, který spočívá v zaznamenávání zjištěných charakteristických znaků (jizvy, mateřská znaménka, tetování), na základě kterých by mohla posléze oslovená veřejnost oběť úspěšně identifikovat.¹³²

Závěr výše zmíněných kriminalistických situací představuje okolnost, kdy osoba zmizela z neznámých příčin, ale dosud zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že se může jednat právě o trestný čin vraždy. Jelikož neexistuje žádné tělo oběti jakožto cenný nositel informace o způsobu spáchání trestného činu, narozdíl od vyšetřování vraždy s nálezem mrtvoly, není tento proces vyšetřování založen na způsobu spáchání vraždy, ale na způsobu jejího utajování. Nepřítomnost mrtvoly oběti se obvykle vysvětluje tím, že je buď zničená (spálená, rozpuštěná v nějaké chemicky agresivní kapalině) nebo skrytá a dosud neobjevená. Místa, pro která se

---

¹³¹ ИЩЕНКО, Е.П. а А.А. ТОПОРКОВ. *Криминология*. 2.версия. Москва: КОНТРАКТ, 2010, s. 513–514.

¹³² ЗЕЛЕНСКИЙ, В. Д., Г. М. МЕРЕТУКОВ, А. В. ГУСЕВ а С. А. ДАНИЛЬЯН. *КРИМИНАЛИСТИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА РАССЛЕДОВАНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ И ГРУПП ПРЕСТУПЛЕНИЙ: Учебное пособие*. КРАСНОДАР: Кубанский государственный аграрный университет, 2013, s. 29.

k ukrytí těla oběti pachatelé nejčastěji rozhodnou, jsou velmi různorodá. Pokud pachatel bydlí v jeho vlastním domě, může být mrtvola pohřbena v podzemí, stodole, zahradě či v jiné části této domácnosti. V jiných případech jsou častokrát mrtvoly pohřbeny v lese, v rokli, zazděny ve zdi rozestavěné budovy nebo vyhozeny do studny, kanalizace, rybníka či řeky.¹³³

Situace, kdy nebylo nalezeno tělo oběti, je rovněž důležité náležitě prozkoumat a zajistit stopy, které byly nalezeny v místě bydliště zmizelé osoby a které by mohly mít spojitost s danou událostí. Na počátku vyšetřování je kladen důraz na výslech svědků, aby vyšetřovatelé zjistili, kdo by měl ze zmizení pohřešovaného největší prospěch. U tohoto úkonu se zpravidla začíná u osoby, která nepřítomnost zmizelé osoby nahlásila. Dále kriminalisté zjišťují s kým, kdy a kde naposledy pohřešovaného viděli. Rovněž je třeba ověřit jeho chování před zmizením a jaké věci (peníze, doklady, oblečení) by mohla mít dotyčná osoba u sebe a které naopak zůstaly v jejím obydlí.¹³⁴

Při vyšetřování je důležité nezapomenout na kriminalistickou evidenci mrtvol, jejichž identitu se nepodařilo zjistit a v případě negativního výsledku se lze rovněž obrátit na federální státní instituci, a sice Hlavní informační a analytické centrum Ministerstva vnitra Ruské federace - GIAC.¹³⁵

5.2.3.3. Následná fáze vyšetřování

Podobně jako ve fázi počáteční i zde se kriminalisté setkávají se situacemi, jež jsou pro vyšetřování vražd typické. Tato fáze nastává, když úspěšně vyšetřování odhalí osobu, která má být obviněna a předvedena. Jelikož je již totožnost dotyčné osoby známá, situace se odvíjí právě od ní. Obviněný buďto plně uznává svou vinu, zatímco ve věci existuje dostatek důkazů, které jeho vinu potvrzují nebo obviněný svou vinu zcela či zčásti nepřiznává, ikdyž v případě rovněž existují důkazy prokazující jeho vinu. Také může nastat situace, kdy obviněný zcela nebo zčásti svou vinu nepřiznává a v počáteční fázi vyšetřování

---

¹³³ ТОПОРКОВ, А. А. *Криминалистический метод расследования уголовного дела*. Москва: ЮСТИЦИЯ, 2018, s. 113–114.

¹³⁴ ЗЕЛЕНСКИЙ, В.Д. а Г.М. МЕРЕТУКОВ. *Криминология*. Санкт-Петербург: Юридический центр, 2015, s. 407–409.

¹³⁵ ИЩЕНКО, Е.П. а А.А. ТОПОРКОВ. *Криминология*. 2.версия. Москва: КОНТРАКТ, 2010, s. 520.

nebyly získány důkazy žádné nebo jen ty, které se k prokázání jeho viny ukázaly jako nedostatečné.¹³⁶

V této fázi je hlavním cílem vyšetřovacích úkonů další nalézání, zkoumání a následné hodnocení důkazů, přičemž jsou také přijímána ta nejvýznamnější procesní rozhodnutí. Postup úkonů, který je srovnatelný s těmi, co se provádějí v počáteční fázi, může být zcela rozdílný, protože se jejich podstata může změnit v závislosti na množství informací, které vyšetřovatel do této doby získal.¹³⁷

V rámci následných vyšetřovacích úkonů jsou pak zejména prováděny výslechy svědků a obviněného, zadržení, ohledání relevantních míst a také jmenování různých vyšetření. Ze všech možných vyšetření je v této fázi tím nejdůležitějším hlavně forenzní psychiatrické vyšetření obviněného. Účelem tohoto vyšetření je, aby odborníci z oboru psychiatrie dokázali kriminalistům odpovědět na otázky, zda-li obžalovaný při spáchání trestného činu vraždy netrpěl nějakou duševní poruchou a zda-li si mohl být v době spáchání trestného činu vědom skutkové podstaty. Samozřejmě lze provádět i další speciální vyšetřovací úkony, jako je například vyšetřovací experiment nebo konfrontace.¹³⁸

Na základě výše zmíněného výčtu skutečností lze dospět k závěru, že se o osudu případu rozhoduje právě v této fázi vyšetřování.

5.3. Ve Spolkové republice Německo

5.3.1. Trestněprávní pojetí vraždy

Podobně jako v úvodu předešlých podkapitol této práce se i zde budu předně věnovat úpravě trestného činu vraždy, a to tentokrát německé. Trestní zákoník Spolkové republiky Německo (dále jen „StGB“ - Strafgesetzbuch) se tomuto pojmu věnuje ve svém ustanovení § 211. Trestněprávní úprava tohoto trestného činu se však již delší dobu potýká se značnou kritikou. Tato dlouhodobá nespokojenost vedla zákonodárce ke zvážení potřebné reformy a přijetí patřičných reformních návrhů. Právě za tímto účelem byla v roce 2014 tehdejším spolkovým ministrem spravedlnosti (Heiko Maas) zřízena komise. Komise byla tvořena řadou

¹³⁶ *Методика расследования убийств: Следственные ситуации последующего этапа расследования убийств. CrimLib.info [online]. 2017. Dostupné z: http://crimlib.info/Методика_расследования_убийств.*

¹³⁷ ROSSINSKAYA, E. R. *КРИМИНАЛИСТИКА: ВОПРОСЫ И ОТВЕТЫ*. Moscow: издательство юнита-дана, 1999, s. 141.

¹³⁸ САВЕЛЬЕВА, М.В. а А.Б. СМУШКИН. *Криминология*. Москва: Дашков и К, 2009, s. 194.

odborníků a představovala jakýsi impuls pro potřebnou reformu. O rok později byl již očekávaný reformní návrh předložen a obsahoval nemalé množství změn § 211 StGB. Z důvodu nesouladu názorů uvnitř tehdejší vládní koalice se však tento návrh stal pouze neúspěšným pokusem. Neschopnost uzavření konsensu byla zapříčiněna více argumenty, ale jedním z nich byla například otázka zachování absolutního doživotního vězení.¹³⁹

Porovnáme-li charakter této formy trestu s naší právní úpravou, tak zatímco je doživotní trest ve Spolkové republice Německo ukládán všeobecně za každý trestný čin kvalifikované vraždy, v České republice je ukládán jako trest výjimečný. Cílem naší trestněprávní úpravy je tak spíše snaha o izolaci odsouzeného od společnosti a jeho resocializace je v tomto případě vyloučena, kdežto ve Spolkové republice Německo zůstává tento resocializační cíl plně zachován. Daný rozdíl v pojetí výkonu doživotního trestu v České republice a ve Spolkové republice Německo není výsledkem pouze rozdílné právní úpravy o výkonu trestu odnětí svobody, ale má svůj původ v hmotném trestním právu, z něž je rovněž patrné rozdílné chápání a posláním tohoto absolutního, doživotního trestu.¹⁴⁰

5.3.2. Základy metodiky vyšetřování

Na počátku každé policejní vyšetřovací činnosti stojí vytvoření hypotézy, jakožto domněnky o stavu, který je kriminalistovi do té doby neznámý. V tomto ohledu jsou kriminalistovi krom důsledného zkoumání skutečností, jež byly zjištěny velmi nápomocné jeho dosavadní zkušenosti. Na základě dostatečně formulované hypotézy pak lze vyvodit závěry o dalším postupu ve vyšetřování.¹⁴¹

Vyšetřování vražd ve Spolkové republice Německo spadá do kompetencí Spolkovému úřadu kriminální policie (Bundeskriminalamt - BKA) a začíná okamžikem přivolání kriminalistů na místo činu. Zejména pro zjištění skutkového stavu tohoto trestného činu je velmi důležité důsledné pátrání po kriminalistických stopách, což obnáší precizně odvedenou práci na místě činu. Jedná se zejména o stopy daktyloskopické, vlákna, vlasy, krev a mnoho dalších typů stop. Zajištěné

¹³⁹ MITSCH, W. *Die notwendige Reform der Tötungsdelikte im StGB* [online]. Universität Potsdam, 2020, 14. 12. 2020. Dostupné z: https://www.uni-potsdam.de/fileadmin/projects/lm-mitsch/Vortrage/Die_notwendige_Reform_der_Totungsdelikte_im_StGB.pdf.

¹⁴⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 2853/08.

¹⁴¹ *Aktuelle Methoden der Kriminaltechnik und Kriminalistik: BKA-Arbeitstagung 1994. Bundeskriminalamt Wiesbaden: Dinges & Frick, Wiesbaden, 1995, s. 55–58.*

důkazy jsou označeny popisem, vyfotografované a zakonzervované. Mimo zmíněných fotografií je také vyhotoven náčrt místa činu, díky kterému si vyšetřovatelé vytvoří celkový pohled na toto místo. Pokud je náčrt vyhotoven v určitém měřítku, nesmí se zapomenout na jeho uvedení. V opačném případě by mohlo dojít k nesprávnému závěru, který již nebude možné napravit. Techniky, jaké lze použít k uschování důkazů jsou stejně různorodé jako samotné stopy, ovšem, platí zde obecné pravidlo, že každá zajištěná stopa musí být v odborném balení nosičů důkazů a stop a také samostatně uložena, aby se předešlo vzájemné kontaminaci a tím byla ztracena původní důkazní hodnota. Z tohoto důvodu nepřipadá v úvahu, aby se kriminalisté pokoušeli o vlastnoruční vyhodnocení důkazů.¹⁴²

Z výše uvedeného lze dospět k závěru, že každá práce na místě činu představuje velmi odpovědnou činnost, jejíž cílem je poskytnout vodítka o čase, místě, motivu a samotném průběhu trestného činu vraždy. Každá uskutečněná chyba nebo jen málo důsledné počínání může mít za následek vážné ohrožení dalšího vývoje vyšetřování a stát se tak překážkou pro zdárné objasnění případu, tedy identifikaci pachatele.

Pro snadnější pátrání po totožnosti pachatele byl pro kriminalisty vytvořen metodický postup. Nejstarší známá verze tohoto systematického postupu pochází od doktora Alberta Weingarta, který působil jako okresní soudce. V roce 1904 vypracoval katalog otázek, nazývaných jako Weingartova kostra a skládající se z otázek: Kdo byl v době vraždy na místě činu? Kdo vlastnil prostředky a nástroje použité při činu? Kdo by mohl mít dovednosti, vlastnosti a znalosti, které měl pachatel a také otázka kdo měl motiv ke spáchání vraždy. Jednotlivé vyšetřovací postupy lze metodicky rozdělit dle skutečností, ze kterých vycházejí na postupy.¹⁴³

- a) Na místě činu
- b) Ze svědeckých výpovědí, fotografií a zvukových záznamů
- c) Ze zajištěných stop na těle pachatele, těle oběti
- d) Z nástrojů trestné činnosti
- e) Z analýzy případu a profilu pachatele

---

¹⁴² DE VRIES, H. *Einführung in die Kriminalistik für Straffjuristen* [online]. Dostupné z: <https://www.goeth.com/>. Vorsitzender Richter am Landgericht Bonn, s. 17–21.

¹⁴³ Tamtéž, s. 22–26.

5.3.3. Aspekty nevyřešených vražd

V této části práce se zaměřím na nevyřešené případy vražd, přezdívané také jako „Cold case“ (studené případy). K tomuto rozhodnutí mne vedla zejména skutečnost možnosti existence stále „živých“ případů vražd. Ačkoliv jsou promlčecí lhůty pro evropské kontinentální právo typické, trestný čin vraždy se dle německé právní úpravy nepromlčuje.¹⁴⁴

Za účelem vyšetřování velkolepých případů, tedy i případů nevyřešených vražd jsou vytvořeny speciální jednotky, prezentující se jako zvláštní komise (Sonderkommission - SOKO).¹⁴⁵

Skutečnost nevyřešených, ale zároveň nepromlčených případů v kriminalistech i po mnoha letech neustále přizívuje naději na dopadení a spravedlivé potrestání pachatele. Díky stálému vývoji nových kriminalistických metod a nekončícímu vyšetřovacímu úsilí se to mnohdy povede. Můžeme říci, že nevyřešené kriminální případy jsou často schopny policii zaměstnat i po desetiletí a případný úspěch ve vítězném dopadení pachatele se tak vždy právem zapisuje do kriminální historie. V opačném případě mohou nevyřešené vraždy poškodit pověst policejního orgánu a zároveň tak vyvolat nepokoje mezi obyvatelstvem.

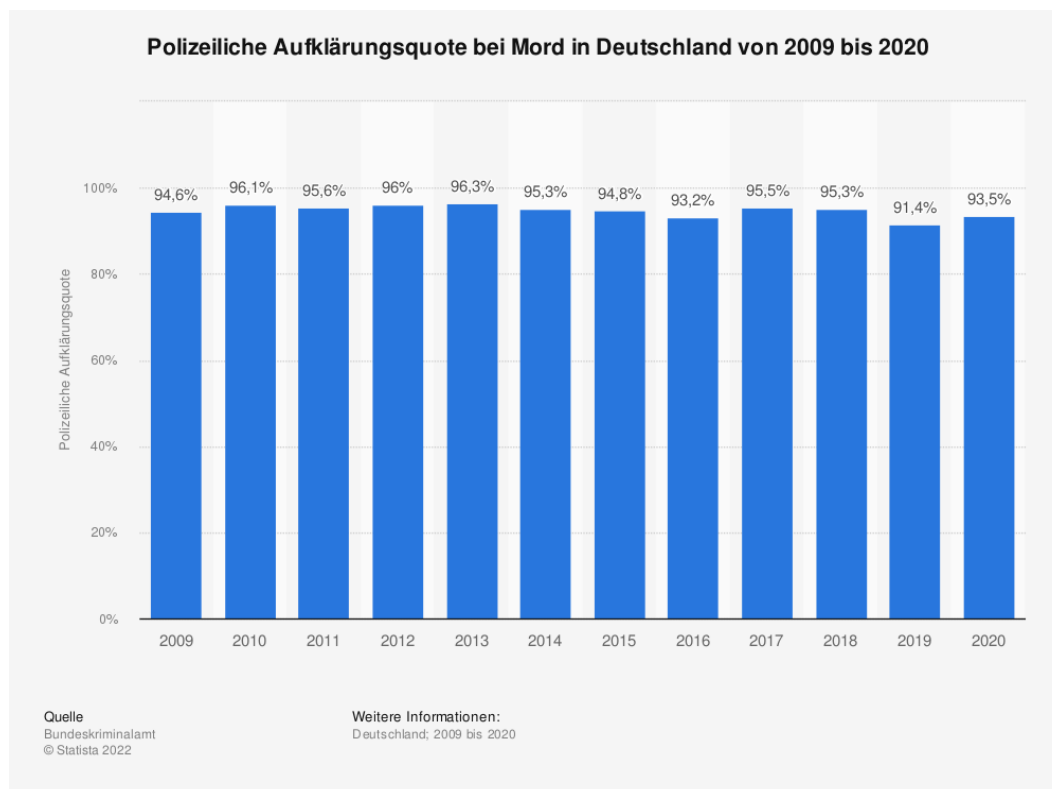
Na obrázku níže můžeme pozorovat míru objasněnosti vražd v Německu, kdy se konkrétně v roce 2020 podařilo policii objasnit vraždu v 93,5 procenta a všeobecně lze označit stupeň úspěšnosti vyřešení tohoto trestného činu za poměrně vysoký, kdy ve většině případů přesahuje celých 90 procent. I přes takto vysokou úroveň úspěšnosti je dle informací bezpečnostních orgánů spolkových zemí v současné době nevyřešeno stále více jak 3000 vražd.¹⁴⁶

---

¹⁴⁴ KRUK, J. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.

¹⁴⁵ BÜCHLER, H. a LAHMEYER, A. *SOKO- Leitfaden*. Wiesbaden: Bundeskriminalamt, 1997, s. 15.

¹⁴⁶ *Mehr als 3000 Tötungsdelikte in Deutschland sind ungeklärt*. *Der Spiegel* [online]. 2021, 06.12.2021. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/panorama/justiz/mehr-als-3000-toetungsdelikte-in-deutschland-sind-laut-einem-medienbericht-ungeklaert-a-58b3f4b2-6897-45b0-b66e-46e045f1e376>.

Obrázek č. 9

Zdroj: <https://de.statista.com/>

5.3.3.1. Nové vyšetřovací metody

Pokud se vražda stala již před mnoha lety, její vyřešení je ve většině případů obtížné, až se zdá být nemožné a s každým dalším marně uplynulým časem se vidina úspěšného dopadení pachatele vzdaluje. Průlom ve vyšetřování těchto nevyřešených případů učinily nové vyšetřovací metody, jejichž prostřednictvím se podaří případy vražd oživit a následně objasnit i o desetiletí později. Kromě technických inovací, jako jsou například moderní radiologické postupy, umožnily v tomto oboru velké množství nových možností hlavně radioizotopové techniky a forenzní analýza DNA. Právě metody analýzy DNA společně s případovou analýzou a profilováním pachatele se kriminalistům v rámci vyšetřování studených případů vražd osvědčily nejvíce.¹⁴⁷

Podíváme-li se na tyto metody podrobněji, tak aplikování vědeckých metod bylo v německé kriminalistice dovedeno na vysokou úroveň zejména v posledních desetiletích 20. století, kdy vznikly konkrétní kvalifikované metody analýzy případů pro vyšetřování závažných trestných činů. Tato metoda případové

¹⁴⁷ VERHOFF, M.A., K. KREUTZ, E. JOPP a M. KETTNER. *Forensische Anthropologie im 21. Jahrhundert* [online]. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2013. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s00194-013-0873-x.pdf>, s. 81.

analýzy může přispět ke zvýšení odbornosti a celkově kriminalistům zefektivnit práci při objasňování vraždy. Jejím účelem je co nejhlouběji porozumět trestnému činu z kriminalistického pohledu, na základě kterého lze učinit závěry pro následný postup ve vyšetřování. Podstatou každé analýzy jsou zejména důkazy, které byly v souvislosti s případem nalezeny a zajištěny. Na základě těchto relevantních informací lze poté rekonstruovat a interpretovat chování pachatele, které představuje pro kriminalisty užitečné vodítko zejména z hlediska určení jeho nebezpečnosti nebo výslechové strategie.¹⁴⁸

Profil pachatele je spatřován jako následující produkt případové analýzy a v souvislosti s vyšetřováním nevyřešeného případu vraždy, která se odehrála již v minulosti, nepochybně patří k nejvýznamnějším z nich. Originální pojem profilování pachatele má počátek ve Spojených státech amerických mezi lety 1970 a 1980. Od té doby se tato metoda výrazně rozvinula i v Evropě. V Německu se pro tuto metodu také někdy užívá pojem behaviorální otisk či rekonstrukce typu pachatele a jejím cílem je vytvoření určitého systematického spojení mezi charakteristikou pachatele a vraždou, kterou spáchal. Právě zjištění shody profilu pachatele dává kriminalistům další naději a důvod pro zahájení nového vyšetřování. Obvykle obsahuje údaje o pohlaví, věku, rodinném stavu, místě bydliště nebo o tom, zda-li byl pachatel jeden či jich bylo více.¹⁴⁹

Další metoda, která jistě největší měrou přispívá k odhalení velkého množství starých nevyřešených případů vražd, je analýza DNA. Když kriminalisté na místě činu zajistí stopový materiál, je neprodleně podroben molekulárně genetické analýze, na jejímž základě je stanovena typizace DNA. Toto výsledné rozřídění podle druhu lze porovnat přímo se vzorkem DNA dotyčné podezřelé osoby nebo s databází celkového souboru analýzy DNA (DAD), vedeného Spolkovým úřadem kriminální policie ve Wiesbadenu. Následně zjištěné shody mezi všemi registrovanými záznamy v tomto systému mohou kriminalistům poskytnout cenné indicie pro další vývoj vyšetřování. Spolkový úřad kriminální policie ukládá veškeré stopové materiály, včetně otisků prstů, fotografií a profilů DNA osob ve svých identifikačních databázích, které jsou rovněž k

---

¹⁴⁸ HAINDL, M. P. *Vergleichende Analyse eines spezifischen Täterprofils – Mord §75 StGB*. Wien, 2015. Diplomarbeit. Universität Wien. Vedoucí práce: Ao. Univ.-Prof. Dr. Germain WEBER, s. 10–11.

¹⁴⁹ HOFFMANN, J. a MUSOLFF, C. *Fallanalyse und Täterprofil: Geschichte, Methoden und Erkenntnisse einer jungen Disziplin*. Bundeskriminalamt Wiesbaden: DruckVerlag Kettler GmbH, Bönen, 2000, s. 17–21.

dispozici pro automatizované porovnání v rámci národního a někdy i mezinárodního výzkumu.¹⁵⁰

5.3.3.2. Kazuistika - Vrah z Göhrde

Důležitost vývoje a užitečnost vyšetřovacích metod analýzy DNA pro následné postupy ve vyšetřování vraždy uvedu na skutečném případě z hlediska vyšetřovací praxe. Vraždy Göhrde patří k nejzajímavějším nevyřešeným případům vražd, které se v Německu odehrály. Název případu je odvozen od stejnojmenného státního lesa Göhrde, nacházejícího se východně od Lüneburgu, kde se staly dvě dvojnásobné vraždy. V létě roku 1989 byla nalezena těla dvou osob v již velmi rozsáhlém stádiu rozkladu. Právě z tohoto důvodu se přesnou příčinu úmrtí nepodařilo zjistit, ale bez pochyb však bylo, že smrt nastala v důsledku násilného trestného činu. Pohled na tento hrůzný nález se ale kriminalistům opakoval ještě v tentýž den, kdy zjišťovali stopy na prvním místě činu. Pouze o 800 metrů dál od tohoto prvního nálezu zavražděných se našla další dvě těla osob a v průběhu vyšetřování se zjistilo, že oběťmi jsou v každém z případů partnerské páry. Jelikož oba případy vykazovaly shodné znaky (páry středního věku, blízkost míst činu, odcizení klíčů od auta a zanechání automobilu u železniční trati), kriminalisté od samého začátku vyšetřování předpokládali, že za vraždami stojí stejný pachatel. Vyvstávala ale stále otázka, kdo jím je, policie o něm dlouho nic nezjistila. První indicií ve vyšetřování bylo, když se kriminalistům podařilo nalézt dvě svědkyně, které vraha s největší pravděpodobností v lese zahlédly a na základě jejich popisu mohl být vytvořen takzvaný fantomový obraz (portrét vytvořený pomocí počítačové technologie a na základě laického popisu od přítomného svědka). Dalším vodítkem pro vyšetřovatele mohly být zajištěné dva vlasy ve voze obětí, ale jelikož neobsahovaly vlasový kořen, tehdejší analýza DNA nemohla být úspěšná. Pro kriminalisty byl vytvořen profil pachatele, na jehož základě se dalo očekávat, že se jedná o sexuálně narušeného, citově chladného, agresivního, duševně nemocného a introvertního samotáře. Bohužel i přes rozsáhlé pátrací akce po pachateli a vytvoření zvláštní komise (Göhrde SOKO) s bezmála čtyřmi desítkami

¹⁵⁰

DNA-Analytik. *Bundeskriminalamt* [online].
https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Ermittlungsunterstuetzung/Kriminaltechnik/Biometrie/DNAAnalytik/dnaAnalytik_node.html.

Dostupné z:

členů, kterým se podařilo vytvořit kolem 2000 souborů stopových materiálů, skončilo veškeré vyšetřování neúspěšně.¹⁵¹

Významné informace k identifikaci vraha z Göhrde přinesl až případ pohřešované Birgit Meier z Lüneburgu, která zmizela jen krátce po brutálně spáchaných vraždách. Nejprve byl v jejím případě podezřelý Brigitin manžel, ale vyšetřování později poukázalo na hřbitovní zahradníka Kurta-Werner Wichmanna, který se stal v případě hlavním podezřelým. Když v domě již v minulosti odsouzeného násilníka v roce 1993 vyšetřovatelé v rámci domovní prohlídky našli zbraně, tlumiče, pouta od krve a zcela zakopané auto, Wichmann se o provedené prohlídce dozvěděl a ukryl. Pro kriminalisty v štěstí neštěstí způsobil ale dopravní nehodu a byl zatčen. O několik dní později se však dovídají, že ve vazbě spáchal sebevraždu a po této události bylo vyšetřování zastaveno a důkazy zničeny.¹⁵²

K opětovnému obnovení vyšetřování vražd Göhrdeho došlo díky pevné vůli bratra pohřešované, kterým byl Wolfgang Sielaff, tehdejší šéf Úřadu státní kriminální policie Hamburk. Sielaff se nikdy nevzdal a v roce 2002 po odchodu do důchodu požádal policii o přístup ke spisům. Postupem času sestavil svůj vyšetřovací tým, který s sebou vnesl do vyšetřování nové metody a postupy, na základě kterých se mu podařilo přesvědčit policii v Lüneburgu, aby znovu otevřeli případ. Jelikož byla pouta, která se našla v rámci domovní prohlídky u Wichmanna po celou dobu uložena na lékařské fakultě, nepodlehly tak zničení státním zastupitelstvím a v roce 2016 byla prozkoumána. Našla se na nich krvavá stopa a díky novým metodám analýzy DNA bylo brzy jasné, že jde právě o krev Birgit Meier. O rok později obdržel Sielaff povolení k provedení výkopových prací v bývalé Wichmannovo garáži, kde kriminalisté našli lidské ostatky. Následný rozbor DNA ukázal, že se jedná o pozůstatky pohřešované Birgit Meier a případ byl uzavřen. Jelikož Sielaff kriminalisty stále upozorňoval na možnou spojitost mezi vraždou jeho sestry a vraždami v lesích Göhrde, vyzval je k prozkoumání důkazů DNA z auta jedné z obětí. Tentokrát se vyhodnocovali i lepící fólie, které byly v roce 1989 použity pro zajištění stop vláken ze sedadel aut a aniž by to technici tenkrát věděli, na fólie se také uchytily šupiny kůže. Právě

---

¹⁵¹ FUHRER, A. *Der Göhrde-Mörder: Als die Polizei den ersten Tatort sicherte, schlug er erneut zu* [online]. 15.10.2017. Dostupné z: https://www.focus.de/wissen/kriminalitaet-das-raetsel-um-den-doppelmoerder-aus-der-goehrde-ist-bis-heute-nicht-geklaert_id_7702604.html.

¹⁵² LIMBURG, H. *Konsequenzen aus den erfolglosen Ermittlungen rund um die Göhrde Morde* [online]. 24.02.2021. Dostupné z: <https://www.helge-limburg.de/im-landtag-bis-2021/artikel/konsequenzen-aus-den-erfolglosen-ermittlungen-rund-um-die-goehrde-morde.html>.

díky moderním technologiím analýzy DNA bylo možné i téměř po 30 letech jejich vyhodnocení, které přineslo dlouho očekávaný výsledek, shodu s Wichmannovo DNA.¹⁵³

5.4. V exotické zemi

5.4.1. Metodika vyšetřování sériových vražd v Jihoafrické republice

V závěrečné části této celé kapitoly jsem se zaměřila na vybrané aspekty vyšetřování sériových vražd v Jihoafrické republice (dále jen „JAR“). Pro JAR jsem se rozhodla zejména proto, že se jedná o zemi, kde množství spáchaných vražd patří k nejvyšším v celosvětovém měřítku. Dle Jihoafrické policejní služby (SAPS - South African Police Service) je v loňském roce pozorován značný, až 20% nárůst vražd, zatímco vzrůst celkového počtu trestných činů se spíše zastavil.¹⁵⁴ Při vyšetřování tohoto typu vražd je pro kriminalisty velmi důležitá identifikace rozhodujících rysů sériového vraha a celé jeho vražedné série, přičemž právě analýza těchto vzájemných vazeb je základní součástí pro stanovení správného směru vyšetřování. Tyto zmíněné kroky jsou relevantní zejména tam, kde forenzní výsledky, jako je například analýza DNA, nejsou ihned k dispozici. Jihoafrická republika je ale jedna z mála zemí v Africe, která oplývá forenzními schopnostmi analýzy DNA, ikdyž zpracování výsledků mnohdy trvá měsíce.¹⁵⁵

Při definování sériové vraždy je třeba být opatrný, jedná se o specifický druh vraždy a v žádném případě by nemělo docházet k jejímu zaměňování s vraždou prostou nebo masovou. Můžeme říci, že oblast ohledně tématu nalezení vyhovující definice je dosud z důvodu nedostatečného průzkumu nejasná a existuje tak mnoho definic, přičemž každá nabízí jiné aspekty tohoto fenoménu. Na základě výzkumu profesora Eggera se vyvinula jedna poměrně ustálená definice, která zní: „*K sériové vraždě dochází, když jeden nebo více jedinců (ve*

---

¹⁵³ Die "Göhrde-Morde" und das Verschwinden der Birgit Meier [online]. 02.12.2020. Dostupné z: <https://www.ndr.de/geschichte/chronologie/Die-Goehrde-Morde-und-das-Verschwinden-der-Birgit-Meier,goehrdemorde128.html>.

¹⁵⁴ Crime data shows South Africa's murder rate on the rise [online]. 19 November 2021. Dostupné z: <https://businessstech.co.za/news/lifestyle/539532/crime-data-shows-south-africas-murder-rate-on-the-rise/>.

¹⁵⁵ CHOON CHAN, H. a ADJORLOLO, S. *Crime, Mental Health and the Criminal Justice System in Africa: A Psycho-Criminological Perspective*. Springer Nature Switzerland, 2021, s. 133.

většině případů muži) spáchá druhou vraždu a nebo vraždu následnou; je bez vztahu (žádný předchozí vztah mezi obětí a útočníkem); je v jiné době a nemá žádnou zjevnou souvislost s počáteční vraždou a je obvykle spáchána v jiné geografické lokalitě. Motivem není materiální zisk a má se za to, že jde o touhu vraha mít moc nad svými oběťmi. Oběti mohou mít symbolickou hodnotu a jsou vnímány jako bezmocné vzhledem k jejich situaci v čase, místě nebo postavení v jejich bezprostředním okolí (tuláci, prostitutky, migrující pracovníci, homosexuálové, pohřešované děti, svobodní a často starší ženy)”.¹⁵⁶

5.4.1.1. Kriminologická charakteristika pachatele

V případě sériových vražd v Jihoafrické republice je závažnější významný podíl mužů. Laik by očekával, že pachatelem bude typicky uzavřená osoba, jež je vyvrhelem společnosti, ale skutečnost je odlišná. Jedná se převážně o mladé dospělé muže s průměrným věkem 29 let, kteří jsou aktivní, sebevědomí, společenší a ve svém sociálním okolí vůbec nijak nevyčnívají. Co se týče dětí a mladistvých, sériové vraždy páchají jen ojediněle. Problematiku odhalení charakteristiky pachatele mnohdy usnadní vyhledání společných rysů obětí, které si pachatel vybral. Je dokázáno, že sérioví vrazi jsou ve většině případů ve fungujících partnerských vztazích, stálém zaměstnání a zatímco co v jiných zemích je inteligence sériového vraha považována za vysokou, v této zemi se jedná převážně o pachatele s inteligencí průměrnou. Dále se u těchto pachatelů vyskytuje až v 90% předchozí násilná kriminální minulost.¹⁵⁷ I přes výrazně převládající poměr mužských pachatelů, existují i sériové vražedkyně. Mezi pachateli mužského a ženského pohlaví lze pozorovat značné rozdíly, kdy vražedkyně své oběti ve většině případů zná a má k nim dokonce vybudované silné citové pouto. Dalším rozdílem je, že ženy mají sklony spíše k použití skrytých metod vraždy a motiv v jejich případech představuje zisk materiální.¹⁵⁸

---

¹⁵⁶ SNYMAN, H.F. *Acta criminologica: Serial murder* [online]. Department of Criminology University of South Africa, 1992. Dostupné z: https://journals.co.za/doi/pdf/10.10520/AJA10128093_399, s. 35–36.

¹⁵⁷ HOLLAND, S. *Unmasking serial murder: A comparison of a South African murder series with characteristics from the federal bureau of investigation serial murder database*. Johannesburg, 2015. A research report. University of the Witwatersrand, Johannesburg, s. 11–15.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 21.

5.4.1.2. Způsob spáchání

Způsob spáchání nebo také *modus operandi*, je pojem, jež značí veškeré pachatelovo jednání před, během, ale i po spáchání vraždy a můžeme říci, že jde o chování, které má pachatel naučené, vžitě, ale zároveň je stále tvárné a dynamické. Je zřejmé, že toto pachatelovo jednání představuje nepostradatelnou část k úspěšnému dokonání vraždy a díky nabytým zkušenostem lze s postupem času ve způsobu spáchání zpozorovat pachatelovo zlepšení. Příkladem, kde může být nejčastěji viděn *modus operandi* je v místě spáchání, čase, typu oběti nebo typu způsobených poranění. Tento pojem je nutné nezaměňovat s pachatelovo podpisem. Jedná se rovněž o jeho typické chování v souvislosti s vraždou, ale narozdíl od způsobu spáchání nepředstavuje nezbytné úkony k tomu, aby byla vražda úspěšně dokonána. Další rozdíl spočívá v postupném zdokonalování. Jak jsem již zmínila výše, způsob spáchání se s uplynulým časem vyvíjí, ale podpis zůstává stále stejný. Ztvárňuje hlavní komponent pachatelovo chování a je jeho emociálním naplněním. V případě sériových vražd se vrahovo podpis vyskytuje často formou zanechání vzkazu, způsobení atypických zranění, odnesení předmětu patřící oběti, který následně představuje trofej nebo posmrtným nastavením těla oběti do pozice dle pachatelova přání.¹⁵⁹

5.4.1.3. Plánování

Pod pojmem plánování je třeba si představit pachatelovo chování, které souvisí s dopředu promyšleným načasováním, místem vraždy a také jejím následným utajováním. Toto chování lze diferencovat na základě dvou poznávacích taktik. První představuje plánování před spácháním vraždy, pro něž jsou charakteristické přípravné akce vedoucí k úspěšnému spáchání tohoto trestného činu. Druhou strategií je plánování úkonů, které mají být provedeny po spáchání vraždy, ale jsou rovněž plánovány ještě před jejím provedením. Cílem této druhé části plánování je usnadnit samotné dokončení vraždy a zamezit tak hrozícímu odhalení. Z výzkumu vyplývá, že pro pachatele z Jihoafrické republiky je typické veškeré úkony plánovat ještě před trestným činem vraždy a plánování po jejím spáchání je nevídané. Je to dáno zejména tím, že pachatel sériové vraždy transportuje na likvidační místo těla oběti ještě v podstatě když je naživu, což je

---

¹⁵⁹ GOVENDER, P. *Investigating serial murder: Case linkage methods employed by the South African police service*. South Africa, 2017. University of South Africa. Vedoucí práce Prof. H. Fouché, s. 21–24.

výhodou pro možnou absenci riskantního počínání si s mrtvým tělem, jeho převážením a pohřbíváním.¹⁶⁰

5.4.1.4. Inovativní vyšetřovací techniky

- a) Psychologické profilování, díky kterému lze poznat charakter osobnosti pachatele. Zejména jeho zvyky, životní styl a vzhled.
- b) Investigativní konzultanti s bohatými zkušenostmi.
- c) Informační středisko, jež má veškeré důležité informace o vyšetřování všech sériových vražd, a je tak pojítkem mezi osobami zapojenými do tohoto vyšetřování.
- d) Konference, na kterých lze získat potřebné odborné znalosti nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni.¹⁶¹

5.4.1.5. Prevence sériových vražd

Úkony, jež jsou prováděny za účelem zabránění spáchání sériové vraždy si lze rozdělit na proaktivní a reaktivní. Proaktivní úkony spočívají v přijímání opatření relevantních pro identifikaci možného vraha a oběti s dostatečným předstihem. Jedná se například o hledání příčin vzniku sériových vražd nebo o pokusy je zcela odstranit či alespoň minimalizovat. Právě rozpoznání těchto příčin a jejich následné řešení ve společnosti může pomoci k efektivnímu vymýcení negativních vlivů, jež vedly ke vzniku vražd. V opačné situaci, kdy již k dokonání tohoto trestného činu došlo, hovoříme o reaktivní prevenci. Ta zahrnuje veškerou činnost vyšetřovatelů směřující k dopadení vraha a zabránění tak možnému riziku existence dalších vražd, přičemž je tuto vyšetřovatelskou aktivitu možné rozdělit na tři fáze:¹⁶²

- a) Stanovení způsobu spáchání vražd
- b) Charakteristika sériového vraha
- c) Sofistikované vyšetřovací techniky a neustálá modernizace stávajících policejních postupů

---

¹⁶⁰ SALFATI, C. G., HORNING, A. M., SOROCHINSK, M. a LABUSCHAGNE, G. M. *South African Serial Homicide: Consistency in Victim Types and Crime Scene Actions Across Series*. Wiley Online Library: John Wiley, 2015, s. 85–86.

¹⁶¹ SNYMAN, H.F. *Acta criminologica: Serial murder* [online]. Department of Criminology University of South Africa, 1992. Dostupné z: https://journals.co.za/doi/pdf/10.10520/AJA10128093_399, s. 40–41.

¹⁶² Tamtéž, s. 40.

6. Porovnání metodiky vyšetřování v ČR s vybranými zahraničními metodami

Po důkladném nastudování, prozkoumání a sepsání vybraných zahraničních aspektů metodiky vyšetřování, je závěr mého výzkumu takový, že se české metodologické postupy vyšetřování vražd, jakožto postupy upravující využití kriminalistických metod v rámci trestního řízení, nijak neliší od metod používaných ve zkoumaných zemích. To samé platí i o metodách předcházení výskytu vražd a celkové prevenci před kriminální činností, která je rovněž součástí procesu metodiky vyšetřování.

V každé ze zmíněných zemí byl z hlediska snadnějšího vypátrání totožnosti pachatele vytvořen metodický postup. Již od prvotní fáze vyšetřování, kdy bylo nalezeno tělo oběti, lidské ostatky či došlo k nahlášení pohřešované osoby, nalezneme shodu v počátečních úkonech kriminalistů, kteří byli na místo činu povoláni. Volba adekvátní vyšetřovací strategie a položení si několika zásadních otázek, na jejichž základě pak lze činit další kroky během vyšetřování, je také obsažena v metodách všech zkoumaných zemí.

Podíváme-li se na charakterizaci TČ vraždy, a tedy způsob jejího spáchání, kriminální situaci, osobnostní rysy pachatele nebo motiv činu, zjistila jsem mezi těmito prvky napříč státy rovněž soulad. Jedinou zajímavostí, kterou lze zmínit je, že v Rusku se kriminalisté potýkají s problematikou spojitosti mezi alkoholem a vraždou v mnohem větším měřítku.

Z hlediska charakteru typických kriminalistických stop, jež jsou v rámci vyšetřování zajištěny, je také možné popsat kriminalistické doktríny těchto států za analogické. Rozdíl lze ovšem pozorovat ve věnování pozornosti a nedostatečně objasněné důležitosti stop paměťových v rámci vyšetřování. Teorie těchto stop je oproti Velké Británii jak v České republice, tak v Ruské federaci poměrně málo rozvinutá a do dnešní doby se jejich významem v porovnání se stopami materiálními zabývalo o poznání méně kriminalistů. Další odlišnost lze spatřit v přisuzování důležitosti a četnosti používaných forenzních metod při samotném zkoumání kriminalistických stop. V Rusku je během vyšetřování vražd obzvláště zájem o forenzní odorologické zkoumání. Jinde, ve Velké Británii, se zase za účelem úspěšné identifikace a následného dopadení pachatele ukazují být jako ty

nejúčinnější a tudíž i nejoblíbenější stopy v podobě záznamů z kamerových systémů a mobilních telefonů.

7. Závěr

Vyšetřování vražd si získalo značnou pozornost nejen českých, ale i zahraničních odborníků a akademiků. Důvodem je zejména maximální závažnost tohoto trestného činu, jehož dopady vidíme hned v několika celospolečenských aspektech každé země.

Proces metodiky vyšetřování je organizovaným postupem sestaveným podle přesně dodržovaných, jednotných principů a zásad. Jednotlivé vyšetřovací postupy jsou uplatňovány v rámci několika fází, jež jsou na sobě odvislé. K volbě zvolení patřičné metody vyšetřování jsou relevantní charakteristické prvky trestného činu vraždy, na základě kterých si mohou kriminalisté vytvořit představu o potenciálním pachateli nebo o samotném průběhu činu.

V této práci jsem se zabývala vzájemným vztahem kriminalistiky a trestního práva, trestným činem vraždy v trestněprávním pojetí a stěžejním cílem práce bylo vymezit důležité koncepty, právní pravidla a procesy, které je třeba při každém vyšetřování vraždy respektovat. Této metodologické části jsem se věnovala jak na domácí, tak mezinárodní úrovni a zároveň jsem si kladla za cíl dát vybrané zahraniční státy do komparace právě s Českou republikou. Z výsledku porovnávání jsem došla k závěru, že se kriminalistika vyvíjí celosvětově, kriminalisté z různých zemí spolupracují na vývoji používaných vyšetřovacích metod a všechny zkoumané státy tyto metody shodně adaptují. Jinými slovy, nepodařilo se mi ukázat, že by kriminalisté z jedné země používali nestandardní metody nebo nahlíželi na popsanou problematiku jiným způsobem.

Trestný čin vraždy se neustále mění. Stejně tak se vyvíjí i kriminalistika a její vyšetřovací postupy. Existující metody se stávají stále spolehlivějšími a sofistikovanějšími. Zároveň s tím dochází k vývoji metod nových. Bude velmi zajímavé sledovat, kam se metody vyšetřování posunou v nadcházejících letech.

8. Resumé

The homicide investigation has received considerable attention not only from Czech but also from foreign experts and academics. The reason is mainly the maximum seriousness of this crime, the effects of which we see in several aspects of society as a whole.

The purpose of this diploma thesis is to introduce the reader to the methodology of homicide investigation, the crime of homicide from a legal point of view and criminological aspects in criminal law. I describe these topics not only in the context of the Czech Republic, but also from the perspective of some foreign countries. The foreign countries surveyed are: Great Britain, the Russian Federation, the Federal Republic of Germany and the Republic of South Africa. The next topic is about a comparison of the investigation methodology in individual states.

In writing this work, I analysed and compared available international sources. Research shows that homicide investigation methodologies are evolving at a global level and all of the selected countries are following the same procedures, both in the investigation itself and in the prevention of this crime.

9. Prameny

9.1. Monografie:

9.1.1. Česká

BRUCKNEROVÁ, Eva. Trestní právo hmotné a procesní: multimediální učební text. 4., doplněné a aktualizované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015-. ISBN 978-80-2107-955-7, 172 stran.

CAKIRPALOGLU, Panajotis. Úvod do psychologie osobnosti. Praha: 2012. Psyché. Grada. ISBN 978-80-247-4033-1, 288 stran.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4, 446 stran.

ERZINÇLIOGLU, Zakaria. Forenzní metody vyšetřování. Praha: Fortuna Libri, c2008. ISBN 978-80-7321-433-3, 192 stran.

FRYŠTÁK, Marek. Trestní právo hmotné. Ostrava: Key Publishing, 2015. Právo. ISBN 978-80-7418-225-9, 200 stran.

HEJDA, Jan. Základy kriminalistiky a trestního práva. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 802-45-0560-6, 239 stran.

HENDRYCH, Dušan. Právní slovník. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1, 1481 stran.

HOLCR, Květoň. Kriminologie. Praha: Leges, 2009. Student. ISBN 978-80-8721-223-3, 192 stran.

HOŘÁK, Jaromír. Trestněprávní a kriminologické aspekty vražd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právníká fakulta, 2011. Prameny a nové proudy právní vědy. ISBN 978-80-8714-648-4, 256 stran.

JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. Vyd. 2. Praha: Leges, 2010. Student. ISBN 978-80-8721-249-3, 1000 stran.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, 418 stran.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, 414 stran.

MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl.vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 978-80-7179-878-1, 583 stran.

NĚMEC, Miroslav. Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-9069-740-9, 548 stran.

NĚMEC, Miroslav. Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-9069-741-6, 491 stran.

NOVOTNÝ, František. Trestní právo hmotné. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4, 374 stran.

PLATT, Richard. Místo činu: základní průvodce kriminalistickými metodami. [Praha]: Slovart, 2005. ISBN 807-20-9746-6, 144 stran.

POLIŠENSKÁ, Petra. Trestní právo hmotné: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v trestním právu za období leden 2014 až květen 2015. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Musíš znát.. ISBN 978-80-7552-055-5, 208 stran.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: (úvod, technika, taktika). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-038-3, 312 stran.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-490-9, 469 stran.

PORADA, Viktor. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-741-2, 1205 stran.

PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0, 231 stran.

PORADA, Viktor a Peter POLÁK. Kriminalistika. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Učebnice. ISBN 978-80-7380-558-6, 512 stran.

PORADA, Viktor a Jiří STRAUS. Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-396-4, 512 stran.

PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KLVANA. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha : Armex : Trivis, 2007. ISBN 978-80-86795-50-8, 159 stran.

STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLEND. Násilná kriminalita. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-7502-069-7, 263 stran.

STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, 296 stran.

STRAUS, Jiří. Kriminalistická metodika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3, 296 stran.

STRAUS, Jiří a Miroslav NĚMEC. Teorie a metodologie kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-214-1, 512 stran.

STRAUS, Jiří a Viktor PORADA. Teorie, metody a metodologie kriminalistiky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-666-8, 420 stran.

SVOBODA, Ivo. Kriminalistika. Ostrava: Key Publishing, 2016. Učebnice. ISBN 978-80-7418-259-4, 374 stran.

ŠIŠKOVÁ, Naděžda. Základy ruského práva a ruské právní terminologie. Praha: ASPI Publishing, 2000. ISBN 808-63-9501-4, 212 stran.

Trestní zákoník Ruské federace. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. Prameny. Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 807-33-8019-6, 140 stran.

VAVERA, František. Kriminalistické aspekty v trestním právu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Monografie. ISBN 978-80-7380-450-3, 246 stran.

9.1.2. Zahraniční

BÜCHLER, Heinz a Andreas LAHMEYER. SOKO- Leitfaden. Wiesbaden: Bundeskriminalamt, 1997. ISSN 0947 - 028X, 69 stran.

САВЕЛЬЕВА, М.В. а А.Б. СМУШКИН. Криминология. Москва: Дашков и К, 2009. ISBN 978-5-91131-836-9, 608 stran.

COOK, Tony a Andy TATTERSALL. Blackstone's Senior Investigating Officers' Handbook. 2014. United Kingdom: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-01-9883-1679, 528 stran.

DAVID, René. Anglické právo. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1972, 125 stran.

DUFT, Heinz a Gert TEICHLER. Strafgesetzbuch der Deutschen Demokratischen Republik - StGB: Textausgabe mit Sachregister. 5. Aufl. Berlin: Staatsverlag der DDR, 1980. ISBN 332-90-0430-4, 107 stran.

GELDART, William. Elements of English Law. Great Britain: The Home University Library of modern knowledge, 1929, 257 stran.

ГЕРАСИМОВА, И.Ф. а Л.Я. ДРАПКИНА. Криминалистика. ИЗДАНИЕ ВТОРОЕ, ПЕРЕРАБОТАННОЕ И ДОПОЛНЕННОЕ. Москва: ГУП Издательство Высшая школа, 2000. ISBN 5-06-003418-6, 672 stran.

HOFFMANN, Jens a Cornelia MUSOLFF. Fallanalyse und Täterprofil: Geschichte, Methoden und Erkenntnisse einer jungen Disziplin. Bundeskriminalamt Wiesbaden: DruckVerlag Kettler GmbH, Bönen, 2000. ISSN 0174-5433, 313 stran.

CHOON CHAN, Heng a Samuel ADJORLOLO. Crime, Mental Health and the Criminal Justice System in Africa: A Psycho-Criminological Perspective. Springer Nature Switzerland, 2021. ISBN 303-07-1023-8, 411 stran.

ИЩЕНКО, Е.П. а А.А. ТОПОРКОВ. Криминология. 2.версия. Москва: КОНТРАКТ, 2010, 781 stran.

ROSSINSKAYA, E. R. КРИМИНАЛИСТИКА: ВОПРОСЫ И ОТВЕТЫ. Moscow: издательство юнита-дана, 1999. ISBN 5-238-00116-9, 351 stran.

SNYDER, LeMoynе. HOMICIDE INVESTIGATION. United States of America: CHARLES C THOMAS, 1950, 369 stran.

TURNER, Arthur. Foundations of Criminal Investigation, 18 stran.

ТОПОРКОВ, А. А. Криминалистический метод расследования уголовного дела. Москва: ЮСТИЦИЯ, 2018. ISBN 978-5-4365-1696-7, 781 stran.

ЗЕЛЕНСКИЙ, В. Д., Г. М. МЕРЕТУКОВ, А. В. ГУСЕВ а С. А. ДАНИЛЬЯН. КРИМИНАЛИСТИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА РАССЛЕДОВАНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ И ГРУПП ПРЕСТУПЛЕНИЙ: Учебное пособие. КРАСНОДАР: Кубанский государственный аграрный университет, 2013, 336 stran.

ЗЕЛЕНСКИЙ, В.Д. а Г.М. МЕРЕТУКОВ. Криминология. Санкт-Петербург: Юридический центр, 2015. ISBN 978-5-94201-718-7, 704 stran.

9.2. Právní předpisy:

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

KRUK, Jiří. Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.

9.3. Komentáře:

ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, 3632 stran.

ŠÁMAL, Pavel, František PÚRY a Stanislav RIZMAN. Trestní zákon: komentář. 6., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-896-7, 721 stran.

VANTUCH, Pavel. Trestní zákoník s komentářem: k 1.8. 2011. Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-677-8, 1368 stran.

DRAŠTÍK, Antonín. Trestní řád: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-600-7, 2552 stran.

9.4. Judikatura:

Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 755/15.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2020, sp. zn. 8 Tdo 789/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 24. 1. 1991, sp. zn. 1 Tzf 5/90.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1098/15.

9.5. Odborné články:

Trestněprávní revue: Mikrostopy a jejich využití v rámci dokazování v trestním řízení. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 4/2021n. 1. ISSN 1213-5313.

SALFATI, C. Gabriele, Amber M. HORNING, Marina SOROCHINSK a Gerard N. LABUSCHAGNE. South African Serial Homicide: Consistency in Victim Types and Crime Scene Actions Across Series. Wiley Online Library: John Wiley & Sons, 2015.

SYMAN, H.F. Acta criminologica: Serial murder [online]. Department of Criminology University of South Africa, 1992. Dostupné z: https://journals.co.za/doi/pdf/10.10520/AJA10128093_399.

VERHOFF, M.A. , K. KREUTZ, E. JOPP a M. KETTNER. Forensische Anthropologie im 21. Jahrhundert [online]. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2013.

Dostupné z:

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s00194-013-0873-x.pdf>.

Aktuelle Methoden der Kriminaltechnik und Kriminalistik: BKA-Arbeitstagung 1994. Bundeskriminalamt Wiesbaden: Dinges & Frick, Wiesbaden, 1995. ISSN 0174 - 5433.

MITSCH, Wolfgang. Die notwendige Reform der Tötungsdelikte im StGB [online]. Universität Potsdam, 2020, 14. 12. 2020. Dostupné z:

https://www.uni-potsdam.de/fileadmin/projects/ls-mitsch/Vorträge/Die_notwendige_Reform_der_Tötungsdelikte_im_StGB.pdf.

АНДРУЩЕНКО, А.Л. THE FORENSIC TECHNIQUE OF MURDER INVESTIGATION AS A KIND OF FORENSIC TECHNIQUES [online]. 2020.

АЛИЕВ, Магомед Барилмагомедович. Идеальные следы в криминалистике и их значения в уголовных расследованиях [online]. Дагестанского государственного университета, 2020.

Scotland Yard, British police [online]. 1998. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/topic/Scotland-Yard>.

DEANE, Pete. Golden Hour Principles in Serious Collision Investigation [online]. 2019.

Dostupné z:

<https://harpershaw.co.uk/back-to-basics-golden-hour-principles-in-serious-collision-investigation/>.

BROOKMAN, Fiona. Homicide [online]. United Kingdom, 2010.

BROOKMAN, Fiona a Helen JONES. Research insight: The role of Forensic Sciences and Technologies (fsts) in Homicide Investigation in Britain [online]. University of South Wales Prifysgol De Cymru, 2019.

Soudní inženýrství: Forensic engineering : časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech. 2004. Brno: CERM, ISSN 1211-443X.

9.6. Internetové zdroje:

<https://businesstech.co.za/news/lifestyle/539532/crime-data-shows-south-africas-murder-rate-on-the-rise/>

<https://www.ndr.de/geschichte/chronologie/Die-Goehrde-Morde-und-das-Verschwinden-der-Birgit-Meier,goehrdemorde128.html>

<https://www.helge-limburg.de/im-landtag-bis-2021/artikel/konsequenzen-aus-den-erfolglosen-ermittlungen-rund-um-die-goehrde-morde.html>

https://www.focus.de/wissen/kriminalitaet-das-raetsel-um-den-doppelhoerder-aus-der-goehrde-ist-bis-heute-nicht-geklaert_id_7702604.html

https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Ermittlungsunterstuetzung/Kriminaltechnik/Biometrie/DNAAnalytik/dnaAnalytik_node.html

https://www.deutsches-spionagemuseum.de/2021/02/05/geschichte-der-biometrischen-datenerfassung-4-dna-analyse?doing_wp_cron=1647367500.9720768928527832031250

<https://www.spiegel.de/panorama/justiz/mehr-als-3000-toetungsdelikte-in-deutschland-sind-laut-einem-medienbericht-ungeklaert-a-58b3f4b2-6897-45b0-b66e-46e045f1e376>

http://crimlib.info/Методика_расследования_убийств

<https://works.doklad.ru/view/YNx7Vqm44Ic/4.html>

<https://base.garant.ru/12163758/>

https://studme.org/1350082630586/pravo/osnovy_metodiki_rassledovaniya_ubiystv

<https://gree-conditions.ru/cs/sistema-metodov-sudebnoi-fotografii-sudebnaya-fotografiya-ee-predmet-i/>

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/articles/homicideinenglandandwales/yearendingmarch2021>

<https://www.castleviewuk.com/files/holmes2.pdf>

<https://zakon.co.uk/admin/resources/downloads/murder-investigation-manual-2006-redacted.pdf>

<https://www.app.college.police.uk/app-content/investigations/investigation-process/>

<https://berlowrahman.scot/scottish-criminal-law-vs-english-criminal-law/>

<https://www.policie.cz/clanek/nalez-mrtve-zeny-v-divoke-sarce.aspx>

9.7. Kvalifikační práce:

GOVENDER, PARIKSHA. Investigating serial murder: Case linkage methods employed by the South African police service. South Africa, 2017. University of South Africa. Vedoucí práce Prof. H. Fouché.

HOLLAND, Dr Shakeera. Unmasking serial murder: A comparison of south African murder series with characteristics from the federal bureau of investigation serial murder database. Johannesburg, 2015. A research report. University of the Witwatersrand.

HAINDL, Mercedes Patricia. Vergleichende Analyse eines spezifischen Täterprofils – Mord §75 StGB. Wien, 2015. Diplomarbeit. Universität Wien. Vedoucí práce Ao. Univ.-Prof. Dr. Germain WEBER.

DE VRIES, Hinrich. Einführung in die Kriminalistik für Strafrichter [online]. 2014. Dostupné z: <https://www.goeth.com/>. Vorsitzender Richter am Landgericht Bonn.

Расследование убийств. Новокузнецк, 2003. Новокузнецкий филиал-Кемеровского Государственного университета. Vedoucí práce Пушкина М.М.

Первоначальный этап расследования убийства. Москва, 1999. Выпускная квалификационная (дипломная) работа. Московский военный институт ФПС России Юридический факультет. Vedoucí práce Фролкин Н.П.

9.8. Obrazová příloha

Číslo obrázku	Popis	Strana
1	Pachatelé vražd v letech 1990-2011	21
2	Trasologická stopa - odlitek automobilového pláště pomocí Lukoprenu	27
3	Pomůcky pro zajištění pachové stopy, vytvoření pachové konzervy a následná pachová identifikace prostřednictvím psa	27
4		27
5	Zviditelnění daktyloskopické stopy na těle pomocí magnetického prášku	28
6	Zajištění latentní daktyloskopické stopy pomocí UV záření	28
7	Kilogram bipedální lokomace, časová analýza po 0,04 s	28
8	Vennův diagram a propojení tří prvků vražd (místa činu, pachatele, oběti)	41
9	Míra objasněnosti vražd v Německu v letech 2009-2020	55